

* NUNARSUAQ TAMAKKERLUGU ATUARNEQ *

ATUA·RAKET

2015

GUATEMALA

GLOBAL CAMPAIGN FOR
EDUCATION
www.campaignforeducation.org

IBIS

Ilinniartitaaneq ineriartortitsisarpoq

**Nunarsuaq
Tamakkerlugu Atuarneq
fb-imi**

Atuartut angajoqqaallu ilaqtariiullusi

Nunarsuaq Tamakkerlugu Atuarneq Facebookikkut malinnaavigisinnaavarsi. Ukioq manna imarai Guatemalami meeqqat inuusuttullu. Atuagaq atuaatigalugu assit, nerisassiornermut najoqqutassat Guatemalamilu meeqqat pillugit filmit fb-imi nassaarisinnaavasi - oqallisissaqassaqaasi.

Nittartakkami

heleverdeniskole.dk-mi atortut filmit, assit, itinerusumik paasissutisat suliassallu atuaqatigiiaanun TAMANUT atortussat nassaarisinnaavatit.

ATUA·RAKET

- ★ Meeqqat tamarmik ilinniarnissamik piginnaatitaaffeqarput. IBIS nunarsuarmi meeqqat tamarmik atualernissaannik qulakkeerininniarnermut suleqaavaoq. AtuaRakettimi oqaluttuat atuarlugit meeqqat atuarnissamik piginnaatitaaffeqarnerannut tunngasunik aallusseqataavutit.

IBIS
Ilinniartitaaneq ineriartortitsisarpoq

ATUA·RAKET 2015

NUKARLIIT-ATUFFASSISSUT

■ AtuaRaket 2015-imut tikilluarit / 4

■ AtuaRaket Guatemalaliaqatigiuk / 4

Teresa tasersuup Atitlanip sinaani najugaqarpoq / 8

ALLATTOQ DORTHE NIELSEN

Uattut ittoq. Kiserliortoq ... / 18

ALLATTOQ SALLY ALTSCHULER

Tumerparpaartartut Livingstonermiut / 24

ALLATTOQ DORTHE NIELSEN

Nukappiaqqani siullersaalluni

Qalasersualiartoq / 26

ALLATTOQ ISELIN C. HERMANN

■ Kortinut kusanartunut qujanaq / 36

■ Guatemala ilisimasaqarfigineruleruk / 38

AKULLIIT

Camilop sunngiffini cyberspacernermut atortarpaa / 42

ALLATTOQ CLAUDIA PUJOL ROSENLUND

Tiigeri sapiitsuliortartoq / 48

ALLATTOQ CAMILLA WANDAHL AAMMA

JONAS NØDVIG JØRGENSEN

Johanna – mayaq qatsissormioq / 56

ALLATTOQ DORTHE NIELSEN

Inuit siulliit / 62

ALLATTOQ JØRN BIE

Esvin – niuffaffimmi sulisartoq / 68

ALLATTOQ DORTHE NIELSEN

■ Guatemalami meeqqat sulisartut atualertikkit / 76

■ Meeqqat sulisorineqartarnerat unitsiguk / 78

■ Ikinngutigita pitsaasumik atuarfittaartiguk / 80

■ Nunarsuaq Tamakkerlugu Atuarneq 2014 / 82

ANGAJULLIIT

Ikinngutima DJ Krampumik taasarpaanga / 84

ALLATTOQ DORTHE NIELSEN

Attaveqanngilaq / 90

ALLATTOQ LINE KYED KNUDSEN

Qatanngutikka inupiloqatigiinnut ilaasortaapput / 100

ALLATTOQ CLAUDIA PUJOL ROSENLUND

Igalaaq / 106

ALLATTOQ CECILIE EKEN

AtuaRaket 2015-imut tikilluaritsi

Hajja susoqartoruna? 2015-inngoreerpoq sulilu meeqqat 57 millionit atuartuunatik ....

Nunarsuarmi siuttuusut 2000-imi neriorsuipput: Ukiut 15-it qaangiuppata meeqqat tamarmik atuartuussapput! Taamaattoqanngilarli. Danmarkimi atuartut Nunarsuarmilu atuartut allat Nunarsuaq Tamakkerlugu Atuarneq-mik suliniaqatigiiffik peqatigalugu ukiumiit ukiumut politikerit neriorsuutigisimasaannik eqqaasittuartaapaat.

Nunarsuarmi siuttuusut nutaanik 2030-p tungaanut anguniagasaliulerput. Tassani meeqqat tamarmik atuartuunissaat kisiat pinagu aammali atuarfiup pitsaasuunissaa anguniarniarpaat.

Naak anguniagarput tikivinngikkaluarlugu meeqqat atuartuungitsut ikilissimapput. 2000-mi 115 millionit atuartuunngillat. Ullumi kisitsit 15 millionimiippoq, ataatsimoorluta suliniuppup sunniuteqarsimavoq. AtuaRaket atuarnerani meeqqat Amerika Qiterlermi Guatemalarmiut naapissavasi. Immaqa ilissi inuunisinniit allaanerusumik atugaqarput. Taamaakkaluartorli meeqqat Guatemalarmiut ilissi siunissamut takorluukkassinnut assingusunik takorluugaqarput. Pikkorissunngorusupput imminnullu napatikkusullutik. Ajunngitsumik inuuneqarusupput. Taamaammatt Danmarkimi meeqqatulli atuarfimmi pitsaasumi atuarnissamut periarfissaqarnissaat pingaaruteqarpoq.

Malala tusaamaviuk? 17-inik ukiulik Pakistaniminngaanneersoq. Niviarsiaqqat atuartuunissamut pisinnaatitaaffeqarnerat sorsuutigalugu niaqqumigut aallaatinnikuuvoq. Qujanartumik Malala ullumikkut peqqippoq 2014-imilu Nobelip Eqqissinissamut akissarsiaritittaga pissarsiaraa angut Indiamioq Kailashimik atilik akissarseqatigalugu.

Malalap Kailashillu meeqqat tamarmik atuartuunissamut pisin-

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sorsuuteqarnermi ukiut apeqputaanngillat. Malala Kailashilu assigimmik anguniagaqarput.

AtuaRaket atuarukku meeqqat tamarmik atuartuunissamik pisinnaatitaaffeqarnerannik tapersersu-eqataassaait.

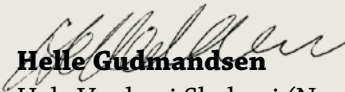
naatitaaffeqarnerat sorsuutigaat, Kailaship meeqqat sulianut sakkortuunut sulisorineqartarnerat unitsinniarlugu ilungersuutigaa.

Guatemalami aamma meeraqarpoq atuartuunatik sulisuusunik. Tamanna ataatsimoorluta allanngortissinnaavarput.

Anguniakkatsinnut isumaqartorujussuuvoq Malalap Kailashillu Nobelip Eqqissinissaq pillugu akissarsiaritittagaannik tunineqarnerat. Inersimasut oqartussaasuusut aalajangerpata akissarsiasaq taakku pissagaat taava taamaaliornikkut takutinneqarpoq ilinniarnissamik pisinnaatitaaffeqarnerat pingaaruteqartorujussuusoq. Ataatsimut anguniagarput tapersersorpaat. Malala Kailashilu oqarnikuupput eqqissinissaq pillugu akissarsiaritinnegartartoq nunarsuarmi meeqqanut tamanoortuusoq, ingammik meeqqat allat pisinnaatitaaffeqarnerannik sorsuutiginnittunut.

Neriuppugut pitsaasumik ilinniagaqarnissamik pisinnaatitaaffeqarnerup anguniarnera peqatigaluta nangeqqissagit.

Atuarluarnissannik kissaallutit inuulluaqqusivunga

Helle Gudmandsen

Hele Verden i Skolemi (Nunarsuaq Tamakkerlugu Atuarneq-mi)

ATUA·RAKET

Guatemalaliaqatigiuk

DK

1

Imarpissuaq ikaarlugu sivisuumik timmisartoreerluta Amerika Qiterleq tikipparput. Tassani Guatemalamut mippugut.

2

Illoqarfiit pingaarnersaanni Guatemala Citymi aallartippugut. Kialluni silageqaaq, tamanna pigunarlugu Guatemala taaneqartarpoq: `Nuna upernaajuaannartoo`.

3

Avannamut qiviraanni Guatemalap qaqqarpassuisa ilai takuneqarsinnaapput. Kujammukarutta Manerassuup sineriaanut pissaaq.

6

ATUARAKET 2015

4

Guatemala Danmarkip marloriaata sinerlugu angissuseqarpoq. Nuna 1523-mi Spaniamiunit tiguneqarnikummat Spaniamiut oqaasii pisortatigoortumik oqaasiupput. Tamanna sioqqullugu naggueqatigiit mayanerusut tamaani nunaqarput. Naalaffissuit illernartitat ukiut tusintit sinnerlugit pisoqaassusillit suli alakkarneqarsinnaapput.

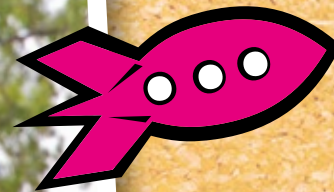

5

Guatemala 16 millioningajannik innuttaqarpoq. 50%-ii naggueqatigiinnut mayanut ilaapput. Mayat naggueqatigiit assigiingitsut 22-upput assigiingitsunik oqaasillit. Nunami aningaasat quetzalinik ateqarput. Quetzal 10-t assigai qallunaat aningaasaat 7 kr.

ATUARAKET 2015

7

Teresa

Teresa tasersuup Atitlanip sinaani najugaqarpoq

ALLATTOQ: DORTHE NIELSEN · ASSIT: DORTHE NIELSEN, CLAUDIA PUJOL
ROSENLUND AAMMA ESCUELA CARACOL

Allanneq qalipaanerlu nuannarinerpaasaraakka. Takusiuk! Atuarfimmi kusanartunik qalipaagatta. Imilertarissanik qalipakkat. Aana atuagaq nuannarinerpaasara. Uani quppernermi allassimavoq: "Nersussuit tallimat allattut." Atuagaq spaniamiutut allagaavoq. Aamma kakchiquelitut oqaluttarpunga – mayat oqaasii. Tuluttut ilinniarneq aallarteqqammerpara. 3. klassimi atuartuuvunga.

Teresamik ateqarpunga 8-nik ukioqarlunga. Tasersuup Atitlanimik atillip sinaani najugaqarpunga. Illoqarfiga ateqarpoq San Marcus La Laguna. Tasersuup sinaani qaqqarsuup si-vingarnaniippoq. Isikkivigeqaagut. Illoqarfipput orninniaranni umiatsiarluni ajornannginneruvoq. Tatsip killinganiittunut illoqarfeeqqanut allanukaraangatta umiatsiartarpugut. Angallativut taaguuteqarput lanchas. Aalisartut qajarissat umiaasalluunniit atortarpaat.

Illorput angivallaangilaq. Anaanaga anigalu illoqatigaakka. Aniga Brayanimik ateqarpoq 11-nik ukiulik. Ataata maaniikkunnaarnikuuvoq. Akissarsiorniarluni Amerikaliarnikuuvoq. Sivi-suumik tusarfigineqanngilarput. Aataga aanagalu aamma illoqatigaagut. Ikioqatigiittarpugut. Ullut tamaasa sanertarpunga nerereeraangattalu nerri-vik asattarpara erruillungalu. Anaanama pinner-saatinik tuniniaaneq aningaasarsiutigisarpaa.

Atuarfiga nuannareqaara. Ateqarpoq Escuela Caracol. Meeqqat assigiinngitsorpassuit tassani atuartuupput. Ila maani illoqarfeeqqami inunngorsimasut aammali nunani allani inunngorsimasut. Taamaannera nuannareqaara.

Amerlasuunik ikinnguteqarpunga. Ateqarput Jonathan, Levi, Roman, Estrella, Yensy, Adriana – suli ilaqraruarput. Niviarsiaqqat nukapiaqqallu. Angerlannginnitsinni atuarfimmi ilaanni titartaqqaarput. Aamma kisianni orpinnut qalorneq nuannareqaara. Atuarfitsinni orpeqarpoq portusoorujussuaq qallorfigalugu assut nuannersoq.

Roman

Atuarfik qaqqap qatsissortaniippoq. Aqqusineeraq amitsoq takisooq aqputigeriarlugu matuanut apisseriartaariaavoq. Isaariaa allaangilaq qaarusuup isertortup paava.

Septembarimi immikkuullarissumik ulloqarpugut. Ingerlaaqatigiippugut. Atuarfeqatikka tamaasa ingerlaaqatigaakka. Aamma atuarfiit allat ilaapput. Ullorpassuit sungiusarpugut. Naggataagut tamatta illoqarfiup qeqqani arsaattarfimmi naapippugut. Meeqqat erinarsortussaapput qitillutillu. Inersimasut oqalugiarpud. Guatemalap nunatut kiffaanngisuseqalernera nalliuttorsiorparput. Kiffaanngissut-sip ulluanik ateqarpoq. Septembarip 15-iat.

**Atuarfimmi nuannersorpassu-
arnik sammisaqartarpugut.
Soorunami atuarlutalu allattarpugut.
Aammali erinarsortarpugut, aamma orpiminernik
perlaasineq qiperuinerlu ilinniartarparput. Pin-
ngortitap paarilluarnissaa ikinngutigiiilluarnissarlu
oqallisigisaqaarput. Qarlortarneq ilinniarnikuuara.
Aallaqqaammut nalunaqaaq. Sungiusartaqaagut. Ilin-
niartitsisugut pitsaasuupput. Andrea nuannarinersaa-
vara atuffattarmatigut allannermullu ikiortarluta.**

Nittartakkami Teresap illoqarfianut umiatsiaqataasinnaa-
vutit atuarfialu takullugu. Atuarfiup ateqalersimaneranut
"Siuteroq" peqqutaasoq atuarsinnaavat. Teresa Guatemala-
mi tatsit tusaamasaanersaata Atitlanip sinaani najugarpoq,
tatsillu qanoq pinngorsimanera pillugu immikkuullarissumik
oqaluttuaqarpoq.

heleverdeniskole.dk/teresa

Uattut ittoq. Kiserliortoq...

ALLATTOQ: SALLY ALTSCHULER · ASSILIARTAI: TOVE KREBS LANGE

A alisagaaqqamik qissattuutaasalimmik takunikuuit? Ikkanersami – korarevemi - aalisagarpasuit assigiinngitsunik qalipaattillit peqatigalugit uumasuuvoq. Qernertumik, qaqortumik sungaartumillu qalipaateqarpoq, qissattuutaasani takisooq erfattoq siggunilu inngigissut ilisarnaatigai.

Isigilluariassagitit. Aalisakkat arlallit immap naasuisa pilutaasa qituttut akornisigoortut, taakkulu qulinnguanni aalisagaaqqat qissattuutaasallit ataatsimoortut. Taakku amerlasuujullutik ataatsimoorneq nuannarineraat. Taamatut ataatsimoortillutik misigisarput soorlu aalisagaallutik angisooq ataaseq- aalisagaarpassuunatik. Immaqa aamma taamaariarmat ateqaratik normuunnaqarput. Taamatummi pisariinneruvoq.

Ataaserli ataatsimoortunut malinnaanngilaq. Arlaannik takusaqarsimavoq. Uiluiip angisuup iluani qillalaartoq.

Sunamitaavaana? Eqqarsarpoq uiluiullu tungaanut ingerlalluni.

- 37 qaaniarit, malinnaassaait, aalisakkat utoqqasaat arlaat oqarpoq.

- 63 aggilerpunga, uiluiumuna issuma iluani qillaalaartumik takusaqarama. Suunersoq takulaariarlugu.

- Ataatsimoortut tammaassavatit. Nalunngilat qanoq ulorianartigisoq.

- Nalunngilara, taamatummi oqartuaannarpusi, 37 nukillalaarpoq. – Ataatsimoortut qimannagit, ataatsimoortut qimannagit. Ataatsimoortulli akornanniiginnarluni pikkunaqaaq. Sumilluunniimmi misigisaqarfiunngilaq.

- Ataatsimoortuniinnermi isumannannginnerpaajuvoq. Ikkarlummiinneq ulorianaqaaq. Piumasaannarmik iliortoqarsinnaanngilaq. Immitsinnut paarisariaqarpugut. Inersimaneruleruit paasiluarnerussavat.

- Kisiannimi avataa pissanganartoqarnermik.

- Tamanna eqqarsaatigisariaqanngilalluunniit. Illimmi aalisagaa-raannaavutit qissattuutaasalik ... aalisagaanngilatit misigisassarsiortartoq. Tassa, qaaniarit!

- Aap, aggerpunga, 37 qatimaluppoq papeqqunilu sakkortuumik aalariartittarlugu ataatsimoortut anguniapallallugit.

37-aqqap ataatsimoortut angoqqikkamigit qasoqaaq, kisianni

taamaalisorlu tarrap taartup angisuup qannguloqaluni saneqquppai.
- Angallat! Utoqqaat suaartarput. – Sarpia sianigalugu aqqaritsi!
Taamaaliniariartorlu ataatsimoortut uumasutut angisuutut
ataatsitut ikkarluup sivingarnata sinaatigut sukkasuumik aqqarput.

- Angallammi soqarami? 37 aperaaq.

Aalisagaaqqat qaninnerit eqqumiigerpasillugu nakkuppaat.

- Apeqqutit eqqumiikkaluassusia, 78 qatimaluppoq.

- Tamanna eqqarsaatigisariaqanngilalluunniit, 117 oqarpoq.

Immap qaavani imarpaluk tutsiummat ataatsimoortut aalariar-
put. Suunerpoq qillalaartoq ikkannersamut kiviartorpoq. Aalisakka-
nit ataatsimoortuniittunit takuneqanngilaq, 37-p kisimi takuaa.

- Sunaana? Taamaattumik takuneqanngisaannarpunga.

Nimeriaasarsuup peqqusersuup toqqorsimaffimminit isigaa. 37-p
takunngilaa. Tarrarsuut isigaa.

- Arraa sunaana? Aalisagaararuna qissattuutaasalik. Kisimiivit-
toq. Uattut ittoq. 37 mianersorluni qungujuppoq.

- Hii, qungujuppaanga, 37 oqamivoq. – Kutaa. Imaatt'..... aamma
illit ataatsimoortuniit qimaguttarput. Imaattoq... aalisagaq misigi-
sassarsiortartoq?

37 isumaqavippoq aalisagaaraq niaqquminik anngaasoq.

- Taava aamma illit ataatsimoortut amerlasuut akornanniikkalu-
arlutit kisimiittutut misigineq misigisarsimassavat?

Marluullutik niaqquminnik anngaapput.

- Assigiipjaarutta immaqa taava ... ikinngutigiiissinnaavugut?
37 siunnersuivoq.

Aappaa suliluunniit akerianngitsoq nimeriaasarsuup tarrarsuutit
tunuanit nueriasaarpoq. Aatsarujussuarsimavoq kigussuarminik
inngigissunik 37 keeriaannangorlugu.

37-p tuparujussuarneranit uummatiaraa unitallappoq, nimeriaa-
sarsuup keeriaannginnerani piffissaq kingullerpaq papeqquni aala-
riarujussuuartippaa – aniguingajaavilluni. Aniguingajaannarporli,
tassami nimeriaasarsuup qissattuutaasaatigut kiivaa.

37 pisaritippoq, peerniarlunili akiuppoq. Aalarujussuarpoq qis-
sallattarlunilu. Tunniutiinnaleruttorluni katariasaarpoq..

Isumannaatsumut piniarluni tamaviaaqaluni ingerlavoq, kisianni
soorluuna ingerlanera allaanerusoq. Taava paasivaa nimeriaasar-
suup qissattuutaasami ilaa kiillugu peersimagaa.

Soqutaanngilaq! Ataatsimoortut angusinnaagukkit naammappo-
q, eqqarsarpoq.

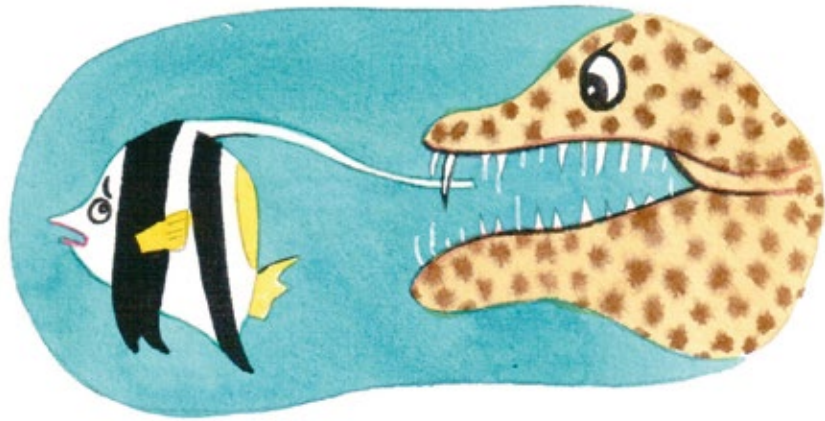
Ataatsimoortulli naak? Naak ilai? Hajja, ungasissorujussuarmit
pisimassapput. Aamma naak ikinngutitaava? Nimeriaasarsuarmit
pisarineqarsimannginniartussa.

Taava nimeriaasarsuup malikkaani takulerpaa. Koralip angisuup
tunuanut toqqoriaraluarpoq, nimeriaasarsuulli takoreersimavaa,
37-llu qissattuutaasaata ilaa ussereeramiuk suli nererusunneruler-
paa. Nalunngilaa aalisagaaqqamit qissattuutaasalimmit sukkanerul-
luni, qularinngilaalu erniinnaq aalisagaaqqap mamartup sinnera
tamaat aqajarormiorilissallugu.

37 tunniutiinnanngilaq. Imaassinnaavoq nimeriaasarsuup tat-
tugaanik quppamik mikisumik pulaffigisinnaasaminik nassaartoq.
Nimeriaasarsuup tununnguamini malikkaani koralit ujaqqallu akor-
nisigut tamaviaaqaluni qimaarsuataarpoq. Uumasut allat tamarmik
sumut tamaanga qimarrapput.

Soormi uumasupalaap taakku arlaat oqummiutiinnaruniuk, 37
eqqarsarpoq. Nimeriaasarsuulli nalunngilaa aalisagaaqqap qasu-
lernissaanut piffissaq apeqqutaaginnalersoq. Malersuinnaasavaa.
Aamma 37-p tamanna nalunngilaa. Soormiuna aamma ilani ataatsi-
moortut ilagiinnarsimanngikkai? Sooruna quppaaraqanngitsoq
toqqorfigisinnaasaanik? Ikinngutitaavaana aamma sumut pisoq?

Marluusuugunik immaqa nimeriaasarsuaq paatsiveerutsissinnaassagalarpaat. Koralmukapallappoq ikinngutitaaminik naapit-siffimminut. Aa, aana, suli tassaniippoq, sukkasoorujussuarmik tungaanut nimeriaasallu tungaannaanut ingerlavoq. Sooruna taamaaliortoq? Aalisagaqqat taakku imminnut apunngitsiartut eqqumiitsumik pisoqarpoq.

Nimeriaasarsuup aatsarujussuarsimalluni tarrani takuaa.

Nimeriaasarsuaq uneriaaarpoq. Taava kaajallappoq tamaviallu qimaalluni.

37 paatsuungaaq. Ikinngutitaava saannguaniippoq 37-tulli tupaqqarparisitaluni. Taamaalisorlu 37 eqqumiitsumik takusaqarpoq. Aamma aappaata qissattuutaasaa ilanngarsimavoq. Aperingajaavippaa qanoq ililluni ilanngarsimanersoq, aalariartarneri tamaasa assigai, qanilligaangat qanillisarpoq. Kigaatsumik tikivillugu ornippaa. Siggui attuupput, aappaatali siggui aalisakkat sigguisut innatik ujaqqatut manngertigaat manillutillu.

37-p paasiartuuarppaa aappani allaanngitsoq. Tassaasorli nammineq assini. Qanoq isilluni pinerpoq asseq namminiuvoq. Assiliaq nammineq assinga. Sulilu kiserliortutut misiginera annertuneruliinnarpoq.

Ataatsimoortut ungaseqalutik ittut takusinnaavai. Taakku naluaat susoqarsimanersoq.

Aliasulluni assini koralmiittumi qillertumiittoq nakkuppaa. Nimeriaasarsuup kiinikuusaa annernanngilaq, kisianni isigalugu eqqumiippoq. Immaqa qissattuutaasaa affaannanngormat ilaasa

ataatsimoortut ilagiumajunnaassavaat. Immaqa ajunnginneruinnassagalarpoq nimeriaasarsuup pisariinnarsimasuuppagu.

Taava aalisagaaraq qissattuutaasalik alla eqqaminiittoq takoria-saarppaa. Taannanngilaq assiliaq nammineq assini, aappaatami qissattuutaasaa ilivitsuvoq. Qungujulavorlu.

- Hej, aappaa oqarpoq.

- Haaj., nangaasumik akivaa.

- Takuakkit nimeriaasarsuaq tupatsillugu qimaatikkit. Kakkaqaatit.

Maanna aamma 37 qungujuppoq.

- Tassami, sorsuakkiarisariaqanngilarli, akivaa.

- Umiiarnitoqarsuaq nalunngiliuk?

- Taanna Innartarsuup eqqaaniittoq pigukku nalunngilara.

- Taannaana umiiarneq misissorusukkaluariga, kisianni kisi-miinnanga. Illit kakkaqaatit. Toqquttaaffigalugu nuannissaqaaq. Ilaarusuppit?

37-p ataatsimoortut qineraluarpai takusinnaanagilli.

- Qaa, taakunnarta! ■

Tumerparpaartartut Livingstonermiut

ALLATTOQ: DORTHE NIELSEN · ASSILIISOQ: JULIE DALSGAARD KNUDSEN

” Tumerparpaat Livingstonimi sanaajupput. Una tuttorsuup ameraa”, David 11-nik ukiulik tuttorsuup amia pattalaajuti-galugu oqaluttuarpoq.

Davip tumerparpaava tumerparpaajuvoq pingarneq, rytmenik im-mikkut ittunik nipilersuut. Saniani issiavoq nukaa Kellison tallima-nik ukiulik. Tumerparpaap angisuup sinaani piareeqqavoq. Tassa tumerparpaap pingarnerup tullia. Taanna rytmeqartitsisuuvoq, nukappiaqqat nassuiaapput.

Nukappiaqqat arnartik atsartillu illup tummeraani ingillutik utaqeqatigaat. Nipilersorusupput, ataatamilli akuersinissaa utaqeqqaartariaqarpaat. Qujanartumik akueritipput.

Nukappiaqqat imminnut isigeriarlutik rytmissaa nassaaraat aal-lartillutillu. Siullermik Punta atoriarlugu Hungu Hungu atorpaat. Akkaavat Duen alakkaateriasaarpoq. Taassuma Punta qanoq qitin-neqartarnersoq takutippaa. Nipilersugaat taaguuteqarpoq garifuna. Aamma naggueqatigiit taama taaguuteqarput. Inussiat Afrikamiit Caribiamut qangarsuaq tikinnikut kinguaavi.

David aqqaneq marluinnarnik ukioqaraluarluni assigiinngitsunut takutitsilluni nipilersorneq misilereernikuuaa. Aammami aanaa garifunanut nipilersortartoqatigiissuarnut ilaagami. David ullut tamaasa tumerparpaartarpoq. Tassalu nuannarinerpaasaa.

[heleverdeniskole.dk/
trommedregene](http://heleverdeniskole.dk/trommedregene)

Nukappiaqqani siullersaal- luni Qalasersualiartoq

ALLATTOQ: ISELIN C. HERMANN · ASSILIARTAI: MICHAEL PEDERSEN

Fridtjof asuliinnaq Fridtjoffmik ateqanngilaq. Fridtjoffimmi angutaata, ilisimasassarsiorluni angalasartunik nuannari-saqartorujussuup, issittumi ilisimasassarsiortartumut tusaa-masamut Fridtjof Nansenimik atilimmut atsiunnikuuaa.

Ukiut 100 sinnerlugit matuma siorna angallamminik ”Fram”-imik Qalasersualiarluni aallarsimavoq. Iluatsitsivallaarsimanngilarli, tassami umiarsuaq sikumit nikeriarsinnaajunnaarsimavoq. Ukiut pingasut sikumit nikeriarsinnaasimanngilaq. Nansenili tunniutiin-nartartuusimanngilaq.

Siullersaalluni Qalasersuarmut perusussimavoq. Taamaammata ikinngutinilu Johansen sisoraatinik umiarsuaq qimassallugu piareersarsimapput. Angutit marluk immikkut qimusserlutik. Issittorujussuusimavoq minus 40-nik issilluni, allaat ilaanni nittaangaartarmat qimuttutik isigisinnaajunnaartarsimavaat. Ajunaanngillalli, Qalasersuarlu tikingajaavissimallugu. Aatsaat taama qanillitigineqarsimalluni. Nunarsuup isorpiaani isseqisumut, nunarsuaq arsatut iluseqarmat arsap pullattarfianut. Tappavanimi sikuiuitsumi ima issitsigaaq siniliinnarluni maluginagu qiusoqarsinnaalluni.

Ataatani tamakkuninnga oqaluttuaraangat Fridtjof qiaammer-tarpoq. Nansenili tappavani siniliinnarsimanngilaq. Piareersarlu-arsimavoq qimuttuminillu aqutsillaqqissuusimalluni. Tamannalu nalunartorujussuusoq ataata oqarpoq. Sissuinnngikkaannimi qimmit imminnut nerissapput, Nansenillu nalunngilaa ilisimasassarsiornia-runi pisinnaasani TAMAASA sinnerlugilluunnit atortariaqarlugit. Taamaammata anigorsimavaa. Nukiisa annaatinngilaat qarasaatali annaappaa.

Fridtjoffip Fridtjof Nansenimut atsiunneqarsimanini nuannareqaa, atuaqataasami anaalerutileraangamik iligerusunneq ajorpaat, atuarfimmilu ullormi timigissarfimmi 5 km arpattoqaraangat kingullersaalluni apuuttuaannarpoq. Kingullersaalluni apuuttarpoq puani anniaralugit kakikkartitsillunilu. Astmartuugami anniarisarpai, aamma nuannarivallaarneq ajorpaa eqaarsaarnermi ilinniartitsisup aalajangertuaannarmagu kikkut anaalerutilerunik ilagissanerai. Takorloortaraluarpaax Axeli imaluunniit Maher suaassasut: "Axeli iligerusupparput!" Taamaaliunngisaannarpullu. Arsaaraq sulitunioraasumut utertinneqanngitsoq Axeli arpaffissaq kaajallakkajuppa. Maherillu arsaaraq PINERIT TAMAASA akortarpaa. Pinerit tamaasa.

Ataata oqartarpoq Nansenip siniliinnarluni qiulluni toqunnginneranut ullorsitunik allattarnera pequtaasoq. Ullut tamaasa. Tamanna pingaaruteqarpoq ilisimasassarsiorluni angalanermi. Pingaaruteqarpoq, taamatut ilisimasassarsiorpoq naqissusiilluni nalunaaqutsiisarmat inuit allat sulitikinneqanngisaanut pinerminik.

Fridtjoffip takorloortarpaa: Nansenip sisoraataasa qimuttullu apummi tumaat. Nansen inuit tikissimannngisaannagaanni siutuusoq. Tumit apummi ersittarput apeqqinnissaata tungaanut. Taamaammatt ullorsitunut allattarnissaq pingaaruteqarpoq. Tumimmi aputip qallertarpai. Nansenili taannarpiavoq siullersaalluni tassungarpiap pinikoq. Tamanna ullorsituni allassimavoq. Toqqup ilua nilleqimmat aqqateqarluni ullorsituminut allappoq. Taamaaliortarpoq. Ullut tamaasa.

Fridtjof atuarfimmitt angerlamut ingerlavoq. Pisarnerminiit nikallunganeruvoq, tassami ilinniartitsisuata "aniguiarfik" –mik taasa misileqqammerpaat. Timersortarfissuup iluani. Qarsutassat qarsullugit, ataassugassat ataassorlugit, qipiteriakkoorluni anillarfik nassaaralugu, nuanneqaaq, aatsaalli naggataagut qaqqsiorfiup qaarpiaa qaqigaanni 'aniguisoqartarpoq'. Fridtjof aniguingilaq. Susannep klasselæriata nalunnginnamiuk astmartoq oqarfigaa 'qaqqasiortariaqanngitsoq'. Axelili tappikannganniit nipituumik qinngarnartumik ammut suaarmat:

"Fridtjof toquvooq!" Assut nanertippoq.

Nittaalalerpoq. Aputit qummut teqqalasutut isikkoqaleraangamik allaaneq ajorput aasakkut inneruulat kingunissaat teqqalasut. Fridtjof uulikularpoq. Bussit unittarfianniit aqutaani soorlu kigutini nammineq kigutiginnikkai. Kigutini nipiliortinnaveersaaraluarpai uulittuinnaavorli.

"Kakkaak taattulungaaravit!" Arnaa oqarpoq, atuagaasivini igaf-fiup natianut igiisaannarlugu isermat. "Napparsimalilerunarputit".

Innarluni qipikkaluaramiluunniit kissanngilaq. Qaqqsiorfik portusigaluttuinnarpoq. Tigummiviit tummarfiillu aappaluttut, tungujortut qorsuillu amerlillutik. Qaqqsiorfiup qaava apusinersararpaq. Axeli erfalasoq apusinnermut mannguppaa nunarsuarlugu tamaat akisuatillugu imminut suaarutigaluni: "Tikippara ... para ..para. Nunarsuup isuanut siullersaavunga ..vunga..vunga". Fridtjoffip angummi qipeermani nutsamigullu tagiarluni iterpoq. "Sinnattuinnartutinuna", nipikitsumik oqarpoq nujaasigut tagiar-tuutigalugu. Arnaa imermik pajulluni iserpoq. Taava angajoqqaami qeqqanni sininnissaminut akuertippoq.

Aqaguani Fridtjof atuassanngilaq. Ajunnginnerulerualarluni sulikissarneqarpoq. Angajoqqaani sulissammata kisimiilluni angerlarsimassaaq. Unnukkut kisimiinngisaannarpoq, ilaannili ullukkut kisimiittarpoq. Nuannertaqaaq. Pisariaqartitsiguni aanaminut sianiinnariaavoq. Pinartumik pisoqassappat atiliminnut 1. salimiittumut Olavimukariaannaavoq. Olav sulinissaminut utoqqaavallaarpoq angerlarsimajuannarlunilu. Sandwichinik nillataartitsivimmutiliseriarluni arnaata kunillugu paajeerpaa. Ullup-qeqqata missaani sianissanerarpoq, angutaata aamma sianissalluni neriorsorpaa.

Animmata inaat nipaarutivipppoq.

Sivisuumik nittaassimagaangat apusinersanittarpoq. Apusinerpasuit. Qooqqut qattorngillu, qaqortuinnaat. Piffik Nansenip tikinikuusaa sisoraatit tumeqarpoq. Kisianni apummi piffippassuit Nansenip tumiliorfigisimanngilai. Aamma inuit allat tumiliorfigisimanngilaat.

Immaqami nannut, uppiit teriannissallu tumeqassapput. Inuilli tumaannik soqanngilluinnassaaq. Fridtjof angalanissamut piareersarsimavoq. Taqussat, tippeq, qinngutit, ullorsiutit aqerluusallu marluk nammattagaaniipput. Isseqaaq, qaarusussuaq sermeeqisoq ingerlavigaa. Anillariaanut pigami qinngutini tiguai. Isigisaq tamarimi qaqortuinnaavoq.

Apusinersarpasuit. Qummukajaat ammukajaallu. Perseralasalermat ingerlanermini assani ilanngullugit atortariaqalerpai. Qummut ammullu. Nittaalarujussuit qituttuinnaat perseralaganngamilliuku. Silarsuaq qaqortuinnaq. Tamakku Nansenip siulliulluni misigereernikuuai. Taannali inersimasuuvoq. Fridtjof nukappiaqqani siullersaalluni kisimiilluni aputaannakkoorluni Qalasersuarmut pissaaq. Ullorsiutiminut allalluni aallartittorlu aqutsioqarfimmiit sianertoqarpoq. Ajortoqanngila? "Aap", Fridtjof akivoq "ajortoqaavinngilaq!" Aap, aap, soorunami nerinissani eqqaamassavaa. Oqarasuaat ilivaa uernalernissamilu tungaanut allannini nangillugu. Sininnermini qiulluni toqunnginniassagami tippimik qipipppoq. Aqaguani taqussami affai nerivai. Kaangaaramili tamakkersinnaagaluarpai. Nalunartaqaarli qaqugu tulliani pajuttoqaqqissanerpoq.

Killingusaami samanersuaq takusinnaavaa, qinnguartaleramiuk qularunnaavipppoq: Nanorujussuaq tungaannaanut ingerlavoq. Nanoq nunarsuarmi uumasuni uloriarnarnerpaaq. Liivinit, tiigerinit kuukkoariarsuarnillu ulorianarneq. Qujanarmi aallaasimi nassarnissaa eqqaamasimagamiuk. Qularinagu nannup sulitakunngikkaani qattornup tunuanut toqorpoq. Qanilliartorpoq. Qanilliartuinnaarpoq. Anersaartorpalunnera tusaasinnaalerpaa. Anersaartornerata aalarnera qarnaniit aniavoq. Umerpaa. Uniorlugulu. Qatimaariaataa tungaanut pangalluserpoq. Umeqqippaa niuatigullu eqqorlugu. Nannup kamangaarami eqqortinniniluunniit soqutiginnigilaq. Apummi aqqutikua aagasappoq. Fridtjoffip uummataata kassunnera nipeqangaarmat nannup qatimaanneraniit nipitunerungajappoq, pingajussaanik umeriarluni seqqorami sakiaatigut eqqorpaa, nanorlu Fridtjoffip toqqorsimaffia 10 meterinik ungasitsigalugu uppipppoq. Alaa! Fridtjof kiagoqaaq. Maani Qalasersuarmi marluinnarnik pisoqartarpoq. Qiusoqarsinnaavoq imaluunniit tatamilluni kiagorujussuortoqarsinnaalluni.

Ingerlaannaq nanoq pilattariaqanngilaq. Mannami qerititsivittut nillertigaaq. Liiviusimagaluaruni Afrikamiillunilu akunnialuit ingerlanerinnaani asiulluni aallartissagaluarpoq. Maanili taamaanngilaq.

Maanna ernumanani taqussami sinneri nerisinnaanngorpai, sapaatimmi akunnerinut arlalinnut nerisassamaateqalerpoq. Taarsiartulermat allatami isigisinnaanerani ullorsiutiminut allatartariaqarpoq.

Aqutsisoqarfimmiit sianertoqaqqipppoq. Tamatumuuna angut. Ajortoqannginnerpoq? Fridtjof oqarpoq annaqqarsimalluni nanorli pisarineqareersaq. Naalakkersuisarfik isumaalualarupppoq. Ilumuunnerpa ajortoqanngitsoq? "Aap, neriuppungali erniinnaq perserunnaassasoq", Fridtjof oqarpoq, tassami assalluunniit takuneqarsinnaanngingajappoq. "Hmmm" illua tungaani angut akerpallappoq "Soorluuna kissarulunnerulersimasoq!" Fridtjof ullorsiutiminut allappoq ilanngullugulu allappaa inuk nannumik 10 meterisut qanitsigisumik pisaqaqqammisoq kissarneqartutut misigisimasutut ittarmat. Assai sajupput namminerlu qanoq allannerluni allaat takujuminaatsippaa. Nammattakkaminut ikisinnaasaminik nannup neqaanik avitsivoq. Neqaa qerereersimavoq.

Utilerunilu nannup sumiiffia takusinnaaniassagamiuk erfalasuaraq apummut kappuppa. Ingerlaqqillunilu. Naatsorsugai malillugit ulloq ataasiinnaq ingerlaguni anngutissaaq. Ulloq ataaseq qaangiuppat nukappiaqqani siullersaalluni Qalasersuarmut pissaaq.

Inngaliuna suna? Apummi inuup tarraatut ilusilik erserpoq. Tarraq oqalulerpoq. Allanik maani inoqarneqanngilaq Nansen kisimi. Tassamiuna taannavissuaq. Fridtjof Nansen, nippaarissumik oqarpoq: "Haluu, haluu illit. Fridtjof sulerivit?"

"Aqqutitit malikkikka!" Fridtjof aputisioqisoq suaarpoq.

"Ila ulorianassaqaq!" Nansen akilluni suaarpoq. Perseralajunnaarpoq, Fridtjofillu Nansen tasissiuppaa, aqcutip sinnera marluullutik ingerlaviginiassagamikku. "Ulorianaqaarmi" ingerlatsiareerlutik Nansen qummut qiviarlugu oqarfigaa.

"Taamaaliornerit pillugu anaanat ataatallu qanoq oqassangatipigit?" Angut utoqqaq aperaaq.

"Ilimagaara tulluusimaarutigissagaat." Fridtjof akivoq "Asuliinarmi ilinnut atsiutinngilaannga. Maannalu nukappiaqqani siullersaallunga Qalasersuarmut pivunga." Nipaqaratik ingerlaqqitsiarput.

"Nansen, nalunngilara maani qiuneqanngitsutit, kisianni isumaqaraluarponga toqoreernikuusutit." Nansen illarpoq.

"Fridtjof, utoqqaagaluqaanga, imali sulit utoqqaatigililngilanga allaat toqoreerlunga." "Qaagit, innga qattuneq qaqiartussavarput!" Nansen ileqimisaartorpoq. "Nukappiaraq-aa, uanga utoqqaavallaqaanga! Maani issiassaanga, illit sinnera kisimiillutit ingerlassavat. Nukappiaqqanimi siullersaallutit Qalasersuarmut pissaguit tulluarpallaanngilaq ilaqarlutit tikissagukku. Iluatsitseqaatimmi, nukappiaqqani siullersaaginnarnak aamma inunnit tamanit siullersaallutit Qalasersuaq tikissagakku, soorlu nalunngikkit Johansenilu iluatsinngilarput - tikiinngilaarparput."

Apusineq Fridtjoffip qaqisimasaanit allanit allaanerunngilaq. Tassa maani taamaappoq. "Qanormi ilillunga nalussanngilara Qalasersuarpiq tikillugu?" Nansen ammut suaarppaa. "Tassunga piguit oqarfigisavakkit. Tuaviorniarilli!"

Nansenip ikiormani iluatsitseqaaq. Taamaanngikkaluarpammi Fridtjoffip QALASERSUUP sumeeqqissaarnera nassaarisimanaviannikkaluarpaa. "Sulit alloriarnerit tallimat" Nansen suaarpoq. "UNIGIT. Tassa tikippat!"

Fridtjoffip tulluunnini timimini tamarmi misigaa. Soqutaanngilaq Axel Maherilu qanorluunniit anaalerunnermi qaqqasiormilulu ajugaatigigaluarpata. Nukappiaqqanili siullersaalluni Qalasersuarmiinneq – qaangersinnaanngilaat! Talini anorrip, issip nuannaarne-
rullu tungaanut siaarpai.

”Fridtjof?” Fridtjof ileqimisaartorpoq. Aamma aanaa susoruna maani? ”Fridtjof sulervit?” Aperivoq.

”Aanaa, illit Qalasersuarmit sulervit?” Fridtjof paatsuungasorujussuuvuq. Nalunngikkaluarpaa aanani qanoq kakkatsigisoq, ullormut kilometerpassuit sikkilertarpoq, kisianni ima kakkatsiginisaa ilimaginngikkaluarpaa allaat maanga ungasissorsuarmukarluni, taamarsuaq ilimaginngikkaluarpaa.

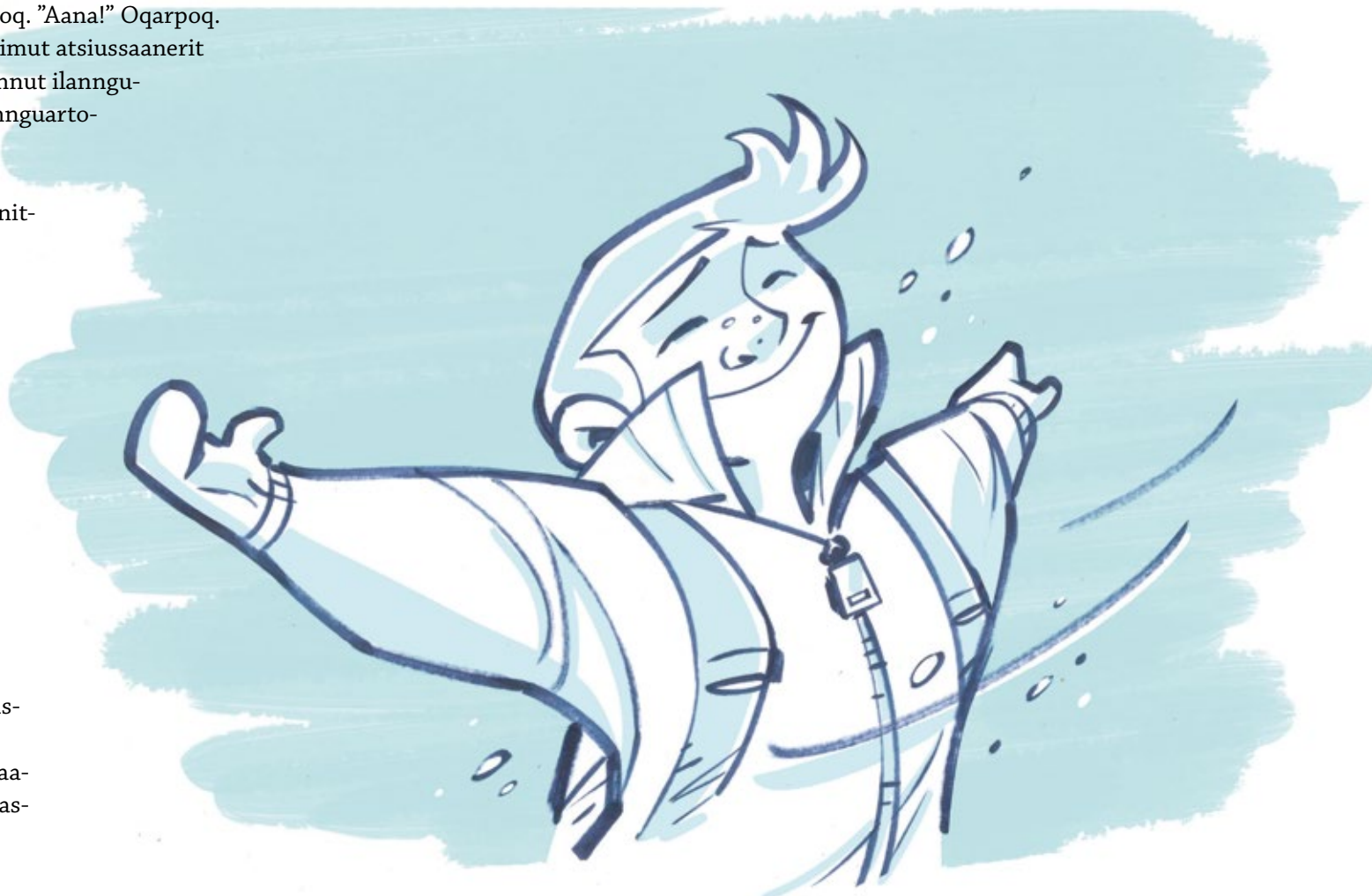
”Tukappallaarujussuaqaaq, anaanap ataatallu angerlannginnerini torersaasariaqarpugut,” aanaa oqarpoq. ”Nansenimi?” Fridtjof aperaaq. ”Naak Nanseni?” Olav utoqqaq 1. salermioq qungujulalluni matup killingani nikorfavoq. ”Aana!” Oqarpoq. ”Nalunnginnakku Fridtjof Nansenimut atsiussaanerit tulluusimaarutigisarit pinnguarninnut ilanngutiinnarama. Utoqqaagaluarluni pinnguartaqarsinnaavoq.”

”Ilumoorputit,” aanaa oqarpoq, ”pinnguarnerrulli nuannernerani unitariaqartarpoq!” ”Soormiaasiit?” Olav aperaaq. ”Takuummi tukasaasimangaarassi, qipiit neriviup qaani, akisip meqqutai teqqalaartut, aamma una supoortoq maaniuna susoq?”

Supoortoq aasakut kiappallaaraangat atortarpaat. Kiarulukkaangat inertik nillertumik supoortittarpaat. Soorunami Fridtjoffip eqqaamavaa skaavimmut aagamiuk, aamma eqqaamavaa akiseq qiuutinik putullugu, taamaaliunngikunimi qanoq ililluni aput persertisagaluaramiuk?

”Nå, uanga ininnut ammukarusaalerpunga.” Olav utoqqaap Fridtjof as-

sammiitigalugu oqarpoq. ”Angalanitsinnut qujanaq, Qalasersuarmeeqatigalutit nuanneqaaq. Atuaqatinnut oqaluttuassaqalerputit, qularinngilarami atuaqatitit allat kisimiingajallutik taajannarsuaq tikinnikuunngikkaat.” ■

Kortinut kusanartunut qujanaq

Ukioq kingulleq LæseRaketten Sierra Leoneliarpoq. Atuarsimagussiuk David Banana Islandsermioq immaqa eqqaamavarsi. Immaqaluunniit atuakkap saqqaaniittut niarsiiaqqat sapiitsut Saio Madusulu. Upernaakkut LæseKaravanen Sierra Leoneliarpoq. Karavani meeqqanut AtuaRakettimiittunut tamanut atuakkanik assinillu nassarpoq. Meeqqat atuagannakkamik nuannaarput, tulluussimaarlutik ittuulaarlutillu.

Immaqa David imaluunniit Saio Madusulu allaffigaasi? Kortit 1.200-nit amerlanerusut tiguagut.

Ajoraluartumik allakkat Daavimut, Saioimut Madusumullu tuniussinnaangilagut, Sierra Leonemi ebolartoqalernera peqqutaaluni. Ebola nappaataavoq tuniluuttoq, sulii akiuussutissamik nassar-toqanngimmat ulorianaqaaq. Inuit amerlanerit tunillatsinnisaat pinaveersaarniarlugu nunami angalaneq inerteqqutaavoq. Atuarfiit matoqqapput.

Ebola tuniluuttarpoq napparsimasumik attugaqarnikkut. Napparsimasup kiagunnerata isugutaa, nuuaa avaluunniit attoraanni tunillatsittoqarsinnaavoq. Taamaattumik assaat asakulaarneqassapput inuillu imminnut attornaveersaarlutik.

Sierra Leone nunaavoq piitsoq, napparsimavinnik nakorsanillu amigaatilik. Nappaatip ebolatut ittuq sulii nunami tassani najugaqarnek oqimaannerulersippaa. Napparsimalissagaanni napparsimmaviit ungasissumiipput, amerlasuullu ulikkaaqqallutik. Qujanartumilli nakorsat allallu namminneq piumassutsiminnik ikiuukkiartorlutik Sierra Leoneliartarput.

Sierra Leonemi angalaqqissinnaalerutta Daavip, Saiop Madusullu allagarsiassatik tigussavaat. Tamanna nittartakkatsinni malinnaavigisinnaavat.

Saiop Madusullu assimik atuak-kamiinnerat alutoreqaat.

Aana David assinik takutissuisoq.

Ebola pillugu paasisaqarnerusinnaavutit uani heleverdeniskole.dk/ebolaisierraleone

Filmit assillu
Guatemala-
meersut
takukkit

Guatemala ilisimaqarfigineruleruk

Nunap oqaluttuarisaanera ullutsinnilu pissutsit pillugit ilikkagaqarit. Guatemalami pinngortitaq silallu pissusaa aamma uumasut suut tassani uumasuunersut paasiniaaffigikkit. Guatemalami atuartuulluni qanoq innersoq takuuk, aamma naligiinnginnerup piitsuussutsillu nunamut sunniutigisartagai pillugit ilikkagaqarit. Mayat piorsarsimassusaat ileqquilu paasiniaaffigikkit Nunarsuarmilu meeqqat sulisorineqartut ilai naapikkit.

heleverdeniskole.dk/laeseraketten

Meeqqat AtuaRakettiit- tut ilisarimanerulikkitt

Sammissaq **Guatemalami meeqqat** assinik filminillu ulikkaarpoq. Meeqqat AtuaRakettiittut ilisarimanerulissavatit Guatemalamilu meeqqat inuusuttullu qanoq inuuneqarnerisut paasisaqarfiginerullugit. Ilaatigut Teresap illoqarfianukartumut angallammut ilaasinnaavutit atuarfillu ingerlaaqatigiinnerat takullugu, aamma David Kellisonilu tumerparpaartut tusaasinnaavutit. Esvin niuffaffimmi angalaarussissaaq atuarfinilu ilisaritillugu - aamma Edward Livingstonimi takusassarsiortitsissaaq. Arnat niuffaffimmiittut tortillasiliortut - qanorlu Guatemalami slush-icet isikkoqarnerisut aamma takusinnaavutit.

GUATEMALAMI
MEEQQAT

Timit tamaat atoruk

Sammissat **Nerisassat, nipilersorneq timigissarnerlu** aamma **Assassorit** timeq tamaat aallartissavaat. Guatemalamiut meerartaasut pinnguarit qitillutillu, aalaatigalutit nuna pillugu ilikkagaqarit. Guatemalami nerisassat misissukkit mamarunartunillu nerisassiornissamut najoqqutassanik nassaarlutit. Nammineq assassorlutit isumakuluuteqarnermi inuusat, uumasorujuit, atuakkat ilisarnaatitallit imaluunniit pinnersaatit sanakkit. Nipilersukkat Guatemalameersut tusarnaakkit. Sammissat aalanerit, assassornerit malugissut-sillu aallartissavaat.

NERISASSAT, NIPILERSORNEQ & TIMIGISSARNEQ

ASSASSORIT

heleverdeniskole.dk/laeseraketten

Camilo

Camilop sunngiffini cyper-spacernermut atortarpaa

ALLATTOQ: CLAUDIA PUJOL ROSENLUND

ASSIT: JULIE DALSGAARD KNUDSEN AAMMA DORTHE NIELSEN

Camilo Us Menegazzo 12-inik ukioqarpoq Guatemala City-milu najugaqarluni. Camilo ilaqttani tamaasa aanaami uumasuutai ilanngullugit illutoqqami illoqatigai. "Manna susassaaleqiffiunngilaq," Camilo oqarpoq. Illu illoqarfiup immikkoortuani Zone 1-imik taaguutilimmiippoq. Silataani aqqusineq tuniniaasartunik, bussertartunillu ualikkut seqinnisaarniarlutik unitsiartunik aalaaluppoq.

Qarasaasiarnermut pikkorrisoq

Camilop qarasaasiami pinnguaatit nuannareqai. Naalagaasuuguni piffissaq tamaat Xboximi pinnguaatinut atortassagaluarpaa. Pinnguaatini nuannarinersaavaa Minecraft, "tassani eqqarsaqqarta-riaavoq iliuusissallu piareersaqqartaariaallutik". Soorunami atuarfimmi qarasaasialerineq nuannarinersaavaa. Wordimut allanneq saqqummiussassamillu suliaqarneq pikkoriffigilerpai. Taakkunani atuaraangami silarsuarmi allamiissinnaasarpog. Arpallaqqissuugamilu aamma eqaarsarneq nuannaraa. Arpallaqqingaarami sapaatip akunnera kingulleq diplominnassimavoq!

Nukani Oscar ineqatigaa Xboxialu ineeraanniippoq. Atuarfimmi angusigami ataaminnit Fidelimit tunissutisaraa. Atuarfik siullit-tariaasoq nalunngilaa. Angajoqqaanilu isumaqatigiinnikuupput ullormut qarasaasiamik pinnguaat qanoq atortigisassaneraa. Aatsaat ilinniakkereqqaarluni pinnguaatit sammisinnava. Aamma aatsaat aanani Dora Maria Oscarilu ullup-qeqqasioqatigereeraa-ngamigit. Qarasaasiamik pinnguaatit samminngikkaangamigit YouTubemi videot isiginnaassallugit nuannarisarpai. Tassani allanik ilikkagaqqattarpoq siunnersuutillu takusarlugit.

Camilo mestiziuvoq

Camilo atuarfimmini atuartut ikittut ilagaat kulturinit assigiingitsunit akusaalluni kingoqqisoq. Angutaa Fidel naggueqatigiin-nit mayaneersuuvoq (K'iche'), arnaa Alejandra mestiziuvoq. Inuit, mayanik europamiunillu kingoqqisut taama taaneqartarput. Ilaqutariit taamatut assigiingitsunit akusaallutik kingoqqisut Guatemalami amerlaqaat. Camilolli atuarfiani taamaattut ikittua-raapput. Ikinngutini assigalugit koorpunik qarleqarpoq. Kinguliaali Us allaaneruvoq.

Camilo nukarlerni atuarallarami kinguliani pillugu qinngasaartit-tarpoq. Aliasuutiginiqooqaa. Taava angajoqqaavi aalajangernikuu-simapput aasaanerani atuarfimmu ilatinniarlugu, tassani mayat kulturiat ilinniassammagu namminermisullu tunuliaqutillit naapil-lugit.

Aasaanerani atuarfimmi ilimaginngisaminik atuaqatini niviar-siaqqat marluk atuaqatigai. Taamaalluni paasivaa kisimi taamaat-tuunani. Aasaq taanna Camilop niviasiaqqallu paasivaat siulimik

Camilo teknikkimut pikkorissuuvoq.

Ilaqutariit naatsiivianni Camilo, aanaa qimmialu.

mayanerat alutornartuuvoq aamma arlariinnik kultureqarneq nuannaartunartuuvoq. Sulilu tamassuma qanoq isumaqartiginera Camilokkunni oqallisigisaqaat. Ullumikkut Camilop taamaattuunini tulluusimaarutigaa. "Aanaanaga oqartarpoq silarsuarnit marlunnit ajunnginnerpaanik nassataqartunga," Camilo eqqarsarpasilluni qungujuppoq. Ullumikkullu atuarfimmi qinngasaarneqarneq ajor-poq.

Illu ulikkaavissoq

"Uagutsinni amerlaqaagut" Camilo oqarpoq. "Aanaanaga, ataataga nukagalu qullerpaami najugaqarpugut". Angajoqqaavi atuakkanik katersisuupput, najugaannilu atuakkanut ilisiviit initoqaat. Camilop arnaa angutaalu antropologiupput. Qanga ullutsinnilu inuit misis-sorlugit ilinniagaraat. "Angajoqqaakka pitsaqaat. Oqallittaqaagut," Camilo oqarpoq. Ilagalugit nuannareqaa. Atileraat aanaa Dora

Maria aataalu Bayron, Camilop angaa Apadicio ajaalu.

”Aanaga immikkuullarissuuvoq”, Camilo oqarpoq. Mikigallarmalli aanaata paarisarjaa. Aanaava kafinik bananinillu illup naatsiiviani naatitsisarpoq. Qernertumik qimmiaraateqarpoq, timmiaaraateqarluni akvariamilu marlunnik saaniluuteqarluni.

Dora Maria inimi altareqarpoq. Tassaniipput Camilop aanaqqeqqiikkuisa assingi, naasut paneritat naneruuterpassuillu. Camilop ilaqtarpassuanilu qanillutik illoqatigiinnertik nuannaraa, kiserliorfissaanngilarmi.

Camilo Julianilu

Camilo aamma ikinngutiginerpaasaqarpoq. Julianimik ateqarpoq. Atuarfeqatigiipput atuaqatigiinnatilli. Vanguardia Juvenilimi, niviarsiaqqanut nukappiaqqanullu atuarfimmi namminersortumi, Julian 6.b-voq Camilolu 6.a-julluni. Guatemalami atuarfiit ilai niviarsiaannarnut nukappiaannarnulluunniit atuarfiupput. Camilolli sulii niviarsiaqqat soqutigilinngilai. Nukappiaqqat ilagisarpai. Taamaammat Julian aniatsiarfimmi ilagisarpaa. Julian qanittuanni najugaqarpoq, soraaraangamillu pinnguaqatigiittaqaat. Soraaraangamik busseqatigiittarput. Marluugaangamik kioskiliarnissamut akuerisaasarpup. Ajoraluartumik aasaanerani atuanngiffeqareerpat Julian atuarfimmu allamut nuussaaq. Isumaqatigiinnikuuppulli ilagiittuaannarumarlutik

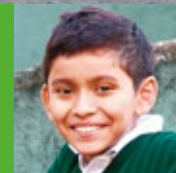
Aasaanerani atuanngiffik aajunaralaakasik

Camilo erninnaq aasaanerani atuanngiffeqassaaq. ”Qasuersaasaanga! Chillessaanga, qarasaasiamik pinnguaatinik pinnguarlunga ilinniakkerissanangalu,” Camilo oqarpoq. Soraarummeernerilli inaarutaasut angusiffigeqqaartariaqarpai. 7. klassimi Camilop atuaqataasalu atuatitsissutit nutaat aallartissavaat, taakkununnga ilaalluni kaqchikel, mayat oqaasiisa 22-t ilaat. Camilop taakku nalunngereerpai.

Nittartakkami mayat kulturiat oqaluttuarisaanerallu pillugit paasisaqarnerusinnaavutit, aamma Camilop atuarfianit angerlarsimaffianillu filmit takusinnaavatit.

heleverdeniskole.dk/camilo

Tiigeri sapiitsuliortartoq

ALLATTUT: CAMILLA WANDAHL AAMMA JONAS NØDVIG JØRGENSEN
ASSILIARTAI: CHARLOTTE CLANTE

Kaso qissattaammik naloriaqqippoq. Pisaqaraluarpoq aalisagarli katakkami, nerisassanilli angerlaaserusuppoq. Anori siorsuppoq. Mallit qaalluarpalukkiartorput. Nuissat allaanngillat paasartut paarujussuassallutik imminnut qanillattortut, siallilissamaarneralu takuneqarsinnaavoq.

Aalajangersimavoq pisaqartigani angerlassanani. Kingullermik pisaqarsimanani angerlarnini eqqaamaqaa. Qatanngutaasa kiinaat nallinnaqaat. Ullumi pinngitsoorani pisaqartariaqarpoq.

Maanna nuissat qanillattorunnaarlutik qannguluttorsuullutik aporaatilersimapput. Qammaallanniariartoq qanngorujussuaqaaq. Kallerup innaallannera umiaaqqaq eqqaanut tummat Kaso uloriatsalluni taqippoq.

Anaanami oqaasii tusaasimasuugunit uninngaannarsimassagaluarpoq. Arnaatami oqarfigaa anorlilernissaa ilimanaqimmat aallartariaqanngitsoq, isumaalunnerali soqutiginnigilaa, angutaatami imarsiornermut aalisarnermullu pikkorinnerarlugu nersualaartarnikuaa.

Qilammiit marloriarluni qanngorujussuarpoq sialullu kuuginnali-villuni. Innaallattaleqimmat, sialleqaluni, malerujussuillu umiaasani immatsittalermassuk sissap tungaanut qiviarpoq. Angerlamut saattariaqalerpoq, taamalisorlu pisaqarpallappoq.

Nusutsinera sakkortoqimmat qularinnigilaa angisuujusimassasoq. Sialuit, mallit anorillu ataanni qaqinniarlugu amoriapiloorpaa. Aalisagarli oqimaqaaq. Nuna qiviaqqippaa. Qissattaanni iperaanarlugu nunap tungaanut ingerlasariaqaraluarpoq.

Aalisakkap nutsuinerata qissattaat sukaterujussuarpaa, pisinnaasanilu tamaat amutinnaveersaarpoq. Maannakkorpiaq qissat-

taat immamut taarinnarmut iperartariaqaraluarpa. Taamaalinerli saperpoq. Ataatani ukiut marluk matuma siorna toqummat kingornussaraa. Ilaqtariit nerisassai tamangajaasa qissattaatip taassuma pisisarpari. Ataataatalu nammineq sanaaraa kusanaqisumik najunnartartunngorlugu, aamma ilaqtariit ilisarnaataannik kigartornertaqarpoq: tigummiviani tigeri kigartugaq. Oqaluttuarineqartarpoq qangagooq illoqarfeeraq tiigerimit angutivissamit angisuumit saassunneqarsimasoq, taava Kasop aataqqiiva tiigerip saanut qeqqissimavoq. Imminnut aalajangersimarpaloqalutik nakkussimapput, kinguningaatsiaa Kasop aataqqiiaa tiigeri eqqissisimasumik oqaluutilersimavaa qinnuigalugulu illoqarfisik qimaqqulugu, taava tiigeri orpipassuarnut uteqqissimavoq. Kingornalu

tiigeri ilaqtariinnut utikattunngorsimavoq, illoqarfeerarmiullu taasalersimavaat Ilaqtariit Tiigerikkut. Tamatumalu kingorna meqqi taanna ilisarnaatitaarisimavaat, tassalu taamaattoq Kasop angutaata qissattaammut kigartorsimavaa. Kasop aataqqiini angumerinngilaa, qissattaalli ilaqtariit oqaluttuassartaannut ilisarnaataavoq.

Kasop qissattaat annaattariaqavippaa.

Sialuk kuuginnavippoq. Innaallammat imaq qaammaqqippoq. Aalisakkap takusinnaalernissaata tungaanut nukissani tamaasa amoorpaa. Angeqaaq. Nalinginnaasumik pisisarartagaanit sisamariaammik oqimaannerusimassaaq. Aalisakkap qasulernissaa utaqqinagu assorooqaluni amoorniarsaraa. Aalisakkallu killormut saariasaarneranit Kaso umiaaqqap sinaanut nusutsippoq. Seeqqumigut annerami oqaasipiluppoq. Aatsaat aalisakkamik taama nukittutigisumik naammattoorsivoq, qissattaatinili iperarniannginnamiuk pisisariaqarpa. Umiaaqqap sinaa tukernersorfigalugu qissattaat amuulerpaa, qanillineralu naammagileramiuk amupiloorpaa qaqqillugu.

Aalisakkap qanoq angitiginera takulluaramiuk nuannaajallaqaaq. Aalisagaq angeqimmat ilaqtariit ullunut arlalinnut nerisassaqalerput. Aalisagaq pikippallaaqimmat Kasop avaarlugu anaavaa. Mallit sakkortuseqimmata anorlilerartorlunilu aalisagaq taskiminut amermut ikipallappaa.

Taamaaliniariartorlu qanngorujussuarpoq. Umiaaraq orfaamat ataniarsaraaq. Malimmit qaartippoq. Pissa-

nganermit tillerulutsitsivoq sigguilu tarajornipput. Nuna qiviarpaa. Atisai timaanut nipputivissimapput sajujporlu. Nukini tamaasa ipukkaluarpoq nikeriaranili.

Ipoqqilerpoq. Malerujussuup, nuissat taarinnaat ataanni taarlunilu pissaaneqarpaseqisup qulangerpaa. Sakkortoqaluni qaarfigimmani niverpoq. Niaqqi umiaaqqap sinaanut tummat ilisimajunnaarpoq.

Anori sakkukillimasoq Kaso iterpoq. Mallit suli umiaaraq aalataartippaat, anorersuarli qaangiussimavoq. Ingippoq. Ulloriaaqqat isigisuusileraluarpai, taava umiaaqqap sinaanut tunnerminit tinunersaq malugilerpaa.

Issialaariarluni eqqani qinilerpaa. Nunamik takussaasoqanngilaq. Sineriaqanngilaq. Isigisinnaasaq tamarmi imaq.

Qilak taarnerulersimavoq. Akunnialuit qaangiuppata taarinannagussaaq, qanoq sineriamiit ungasitsigisumiinnerluni naluaa. Uisorersariarluni nuna qineqqikkaluarpaa. Sineriak takusinnaagaluaruniuk sumut ingerlassanerluni nalussanngikkaluarpaa ... anorilli samungarujussuaq saavitissimavaa.

Immami suunersumik takusaqalerpoq. Uisorersariarluni suunersaq takuniarsarigaluarpaa. Alapernaatsuugami tungaanut ipulluni aallarpoq. Qanilliarporpaa. Aatsaat maanna paasilerpaa atisani masattuinnaasut. Taarsiartupiluulerporlu, nukissanilu tamaasa atorlugit ipoqqilerpoq. Ornitani aalalaarmat takusuusisorivoq.

Kiisami ima qanitsigilerpaa qernertuunera orangeartaqarneralunimikkoortissinnaalerlugit. Aalanera takoqqikkamiuk uummataa tillerululerpoq. Uumasuugunarpoq. Marlussiaannaq iporiaruni tikittussanngoraanilu qiviarpoo qinorpasissumillu nakkullugu. Tiigeri piaraq qasorpasissorujussuaq. Ilisimajunnaalersutut isikkoqarpoq. Orpigaminermut ataniarsuaarpoq, ataannarsinnaanerali sivirusjunnaarpassippoq.

Kasop uneqqissaarluni tiigeriaraq nakkuppaa. Imaanut kiviartuleroq. Ipulluni tikippaa. Tiigeriaraq taarinnarmut kivilersorlu tiguua. Mallip kiinaatigut qaarfigaa isai qasillertillugit. Isigilluaqqisinnaalerniassagami niaqqi issuttuuppaa. Piffissaq kingullerpaaq pukusuatigut tiguua niaqualu nuisillugu nusullugu. Umiaaqqamut

qaqippaa. Siullermik uninngaannarpoq. Piarannguaq aalariassanani uninngavoq. Tiigerip masattup tipaa naamaneqarsinnaalerpoq. Aalariartaalerpoq kinguninngualu niaqquni aalariartippaa qiammiartorlunilu.

Isitik naapimmata tiigerip isai qernertut nakkutilerpai. Tiigeriaraq qasungaarami nukillaalerunarpoq, aalisagaq eqqaariaaarppaa. Immaqa nerilaaruni pitsaanerulissagaluartoq?

”Kaappit?” Aperivoq taskinilu ameq tigullugu.

Aalisagaq qaqippaa savinilu amullugu. Aalisakkap nerpianik avissivoq tiigerimullu isaallugu. Oqummerumanneriarlugu nerpik kuniulerpaa.

”Nerisinnaavat,” eqqissisimasumik oqarpoq.

Allaanngilaq tiigerip paasigaa. Nerpimeq nerivaa. Nakkuteqqilerpaalu. Qummut qiviarmat isaat imminnut naapipput. Allaanngilaq timaani arlaannik pisoqartoq. Soorlulusooq ilisarsilluni tupaamerneq. Allaanngilaq tarnerata tiigeri ilisarismagaa, siulinilu pillugit oqaluttuat ilumuussimanersut eqqarsaatigilerpai. Eqqarsaatinili allamut saatipallappai. Maannami nammineq tiigerillu annannis-saat pingaarnersaavoq.

”Peqqissavit?” Aperaag nerpiminerlu tunniullugu.

Aalisakkap affangajaa tiigerimut nerisippaa, aalisagarlu ooqanngitsoq mamarpallaanngikkaluortoq nammineq tamusserluni. Kingorna taskimiittumik dunkimiit imerpoq. Dunki tiigerimut isaakkaluarpaa, tiigerili tunuarterpoq. Soorluuna eqiiallariami nerisimariamilu eqqissisimanginnerulersoq.

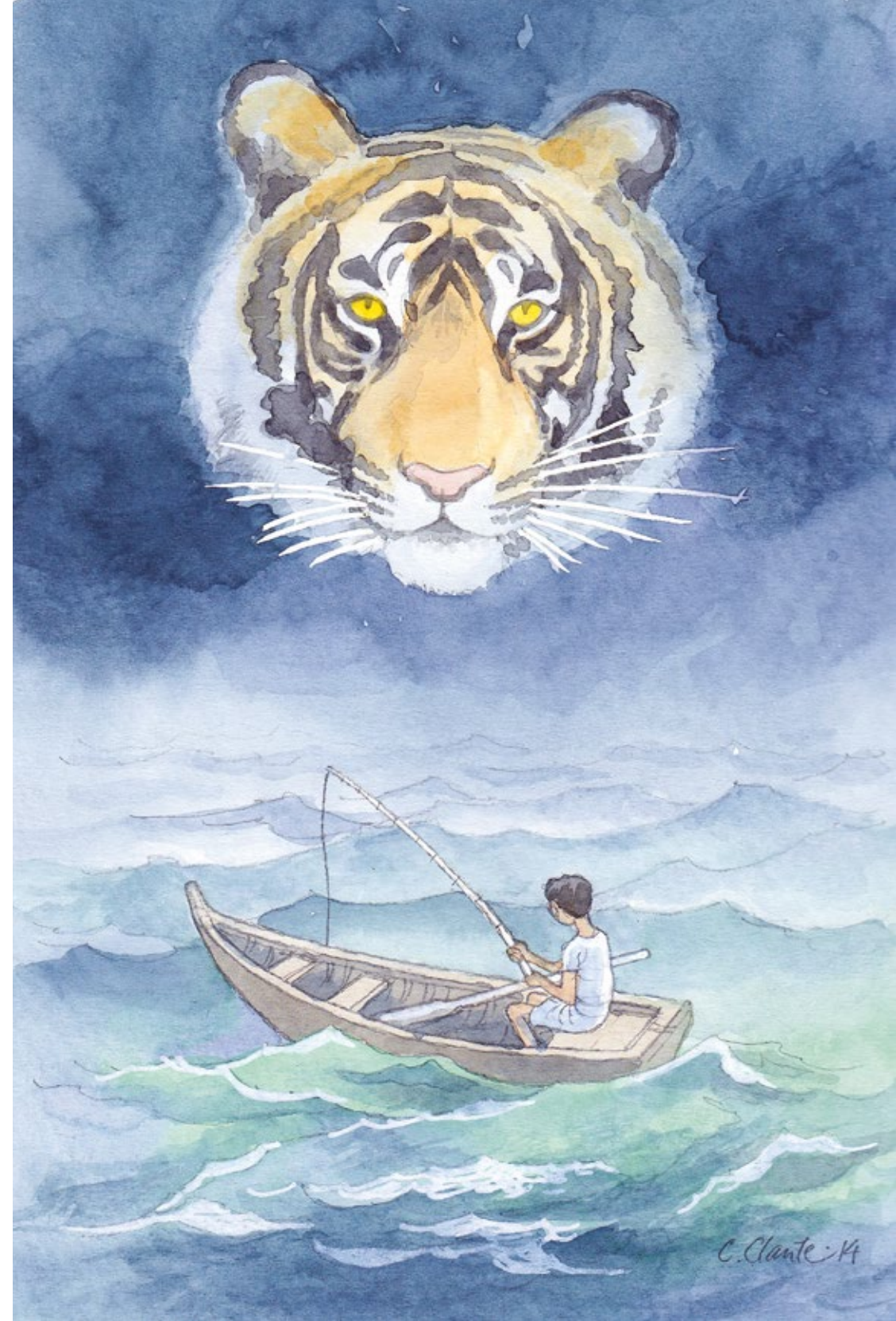
Tiigeri assaminit imersinnaaniassammat itummaminut imermik kuisivoq. Tiigerili sinarparterpoq. Kasolu aamma sinarpartermat umiaaraq uerpoq, marluullutimmi umiaaqqap illua tungaaniilerput. Tiigeri ersiunnaarsiillugu nipeqarani issialerpoq, naggataagut aggerpoq mianersorlunilu assaanit imilerluni. Amia qituttoq taliminut attuussaammat quinannaralugu illariarpoq. Tiigeri tupappoq kinguporsorlunilu.

”Eqqissisimaannarit,” oqarpoq, ”ersigisariaqanngilarma.”

Tiigeri kigaatsumik aggerpoq itumaaniittorlu sinnera imerlugu. Qilak uliguarsuarmik ulinneqariartuaartutut taarsiartorpoq, ullorisallu toorneeqqatut ikiterlutik. Unnuaq nillataaleriarmat qiialerpoq allerulaarlunilu. Kissasserluni talini sakkortuumik tagiartoraluarpai, ajornakusooqaarli. Atisaami masaqaat. Tiigerip meqquni masammata aamma uulilerpoq. Uunnasserluni talini tagiartoqqilerpai. Kinguninngua talini imminut eqitsillugit tiigerip sanianut nallakarpoq. Sivitsulaartoq tiigeri miaartulaariarluni sakiaanut attuutiterpoq sinilerlunilu. Tiigerip kissarnera timiminut sunniummat uernalerpoq. Tiigeri tagiartorpaa oqarlunilu:

”Angerlamut apuutissaagut. Aqagu seqineq nuippat, ilakka illillu ilatit nassaarissavagut. Tamatuminnga neriorsorpakkit.”

Kasolli ilisimangilaa umiaaraq nunamiit ungasissorujussuarmut saavissimasoq. Erniinnarlu marluullutik annakannajaaqqissallutik. Maannali pingaarnersaavoq imminnut nassaarinerat. Siunissamimi ilisimaneqalissapput taaguuteqarlutik Tiigeri Sapiitsuliortartoq. ■

Johanna

Johanna - mayaqqatsissormioq

ALLATTOQ: DORTHE NIELSEN

ASSIT: DORTHE NIELSEN AAMMA CLAUDIA PUJOL ROSENLUND

”Maaniikkaangatta qinngasaarisoqaranilu kamaattoqarneq ajorpoq.”

Johannap talini siaarlugit matup qulaaniittoq allagartaq tikkuarpaa:

”Bienvenidos a la sala cultura de paz,” allassimavoq. Spaniamiusut, isumaqarpoq: ”Eqqisseqatigiiffimmut tikilluarit”. Eqqisseqatigiiffik iniuvoq mikisoq alianaatsorlu. Silataani qaliaasap ataani nerriveqarpoq issiaveqarlunilu, meeqqat pinnguarfigisinnaasaannik, qitiffigisinnaasaannik arsarfigisinnaasaannillu nunaminertaqarpoq.

Johanna Mateolu 12-inik ukioqarput, illoqarfiup Chajulip atuarfiani 6.klassimi atuartuupput. Nerriveeqqani issiapput eqqisseqatigiiffillu oqaluttuaralugu. ”Atuarfimmiit allaanerussutigaa pisattat, atuakkat, nipilersuutit tv-ilu,” Johanna nassuiaavoq. ”Aamma karakteriliisoqarneq ajorpoq,” Mateo ilannguppoq. Marlunngornerit sisamangornerillu tamaasa ilinniartitsisuata Casparip atuaqatigiit eqqisseqatigiiffiliaattarpai. ”Maani allatut ataatsimooriaaseqarpugut,” Johanna oqarpoq. ”Atuaqatigiit ataasiinnaat maaniissinnaapput. Assersuutigalugu atuaqatitta ilaasa matematikki sanngiiffigaat, nipilersornerli isiginnaartitsinerluunniit pikkoriffigalugit,” eqqarsarpasilluni nangippoq. Johanna Mateolu eqqisseqatigiiffimmi sammisassat nuannarinerpaasaat assigiinngillat. Johannap nipilersuutit nuannarineruai, Mateop atuakkat – atuarnermi nuannareqaa.

Atuarfimmi atuaqatigiit ilai eqqisseqatigiiffiliarneq ajorput. Johannap ilinniartitsisuata Caspap tassunnartarneq pingaartitaraa. ”Ataqeqatigiinnermik ilinniartitsialaavoq, aporaaffissarsiorfiunngitsoq,” isumaqarpoq.

Guatemalami atuariit atuakkanik atorniartarfeqanngillat. Atuartut atuagarisartakkatik atuagaasivimmiittarpaat. Taamaamat eqqisseqatigiiffimmi assigiinngitsunik amerlasuunik atuagaqarnera immikkuullarisuuvoq.

Qaqqami illoqarfik

Chajul qatsissumiippoq – immamiit 2000 meterit sinnerlugit qatsinnerusumi. Tassunnarniaraanni aqqusineqqatigut sangoriapi-loorneqaqisutigut tikittariaavoq. Isikkivigeqaaq: qaqqat portusuut, qooqquni illoqarfeqqat narsaatillu majsinik naatitsiviit. Silaanarippoq nillataarluni. Nunap immikkoortua Quichémik ateqarpoq inuillu amerlanerit Ixiliullutillu t Kicheupput, naggueqatigiinnit mayaneersuusut.

Eqqisseqatigiiffeqarneranut peqquitasut

Guatemala 1821-mi namminiilerpoq. Eqqissinerulli qulakkiivinnissaa imaannaasimannilaq. 1960-imiit 1996 tikillugu nunami innuttaasut imminnut sorsuupput inuppasuit toqutaallutik. Innuttaasut imminnut sorsuunnerat qangali uninnikuugaluartoq sulii eqqissiviifioqaaq, pinerluffioqaluni atugarisallu tungaatigut naligiinngiffiulluni. Quiché Guatemalami nunap immikkoortuisa piitsuunerpaat ilagaat, tamaanilu innuttaasut sorsuunnerat sakkortunikooqaaq.

Ininik eqqisseqatigiiffinnik peqarnissamik isumasarsisut isumaqarput Guatemalamiut eqqissillutik inooqatigiinnissaq ilikkassagaat. Casperip inersimasullu allat upperaata meeqqat inuusuttullu siunissamut neriuutaaruteqqaneq qaangissagaat imminnullu upperinerulerlutik. Taamaamat meeqqat tamarmik atuartuussapput, ilinniartitsisut ilinniartuursimasuussapput, aammalu eqqissimasumik inooqatigiinnissap sammineqarnissaa atuarfimmi skemamut ilanngutissaaq – tamannami nammineerluni takkunnaviannilaq. Tassa atuarneq taamaattoq eqqisseqatigiiffimmi aallartippoq.

Johannakut ilaqutariit imaannaanngitsumik atugaqarnikuupput

Johanna illoqarfiup qeqqani illumi najugaqarpoq. Illu quleriinnik initalik. Ilaqutariit amerlasuunik inuttaqarsinnaagaluarpot, maannali Johanna, aqqaluaa 8-nik ukiulik anaanaallu Rosa kisimik tassani najugaqarput. Ataataat illoqarfiit pingaarnersaanni Guatemala Citymi najugaqarpoq, paarsisutut sulivoq qaqtigut angerlartarluni. Ilaqutariit meeqqanik marlunnik annaasaqarnikuupput – ukiut arlallit matuma siorna nukappiaraq, ungasinngitsumilu niarsiaraq inoorlaaq nerisassaminik uninngatitsisinnaanngitsooq annavaat. Suli napparsimaviliarani toquvoq. ”Aanaanama peqqinnginnerani atsanni najugaqarpunga, aqqaluga aatatsinni. Maannali angerlarsimaqqilerpugut,” Johanna oqaluttuarpoq. Malunnarpoq niarsiaraasoq nammineersinnaasoq annertuumillu akisussaaffeqarnermik

Johanna niuffaffimmi skuusisimavoq. Angerlamut aqquataani ikinngutiminut takutippai.

sungiussisimasoq. ”Ikiuuttarpunga,” qungujuppoq, ”eqqiaasarpunga, erruisarpunga, errorsisarpunga, pisiniartarpunga aqqaluaralu ilinniagassaanik allanillu ikiortarlugu.”

Nipilersorneq, atisat skuullu nutaat

Johannap oqaluttuarereerpaa eqqisseqatigiiffimmi nipilersuutit nuannarinersaallugit, nipilersornerlu oqalusererusuppaa . Naalagaaffinngorsimaneq ullorsiutigineqalerpat atuaqatigiullutik nipilersugassartik oqaluserileramiuk isai qinngorneqalerput. ”Sungiusarnikooqaagut. Lira nipilersuutigissavara, aamma tumerparpaat, qarlordaatit siggartaatillu atussavagut. Tusarnerseqaagut,” oqarpoq.

Ingerlaaqatigiinnissamut nipilersorneq kisimi eqqarsaataanngilaq. Atisat aamma pingaaqaat. Naggueqatigiit Ixilit atisaat atussavaat, atequt aappaluttoq tujuulararluk qaqortoq kusanartunik allapalaarnilik. Johanna aamma kusanartunik qanganitsanik iveruteqarpoq. ”Aanaata piginikuuai,” Rosa tulluusimaarluni oqarpoq. Aamma soq atisat taama pingaaruteqartiginersut nassuiarpaa: ”Atisat takutippaat nammineq kultureqarnissatsinnut piginnaatitaafeqartugut, naggueqatigiinnullu mayanut ilaasugut,” nipikitsumik oqarpoq. ”Sunali tamarmi taama oqitsiginngilaq.” Taamaammat aamma Johannap peqataaffigisassaanut atuakkamut LæseRaketimut apeqqutissaqaqaaq. Sumut atorneqassanersoq kikkunnillu atuarneqassanersoq.

Johannap apersorneqarnini qanorlu isumaqarnerluni apersuutigineqarmat alutoreqaa, maannali utaqqikatappasilerpoq. Ingerlaaqatigiinnissamummi aamma nutaanik skuusisariaqarpoq. Arnami aningaasanik tunimmani tuaviinnaq niuffaffiliarpoq. Skuut misilereersimagamigit ujaaseqqaartariaqanngilaq.

Siunissaq nalorninartulik

”Atuarnera ingerlatiinnarusuppaa. Mikisuullungali nakorsanngornissaq pilerigilerpara. Inuit imminnut napatissinnaanngitsut ikiorsinnaanissaat neriuutigaara.” Johannap aqqalussani issiaqatigaa. ”Anaanamali naluaa akissaqassanersugut.” Nipaatsiarput, qungujoqqipporli: ”Maannali atuaqatikkalu nutaanik atisaqarluta nipilersoqatigiinnissarput qilanaareqaara.”

Nittartakkami atuartut inimi eqqisseqatigiiffimmi suut ilinniartarneraat pillugu paasisaqarnerusinnaavutit. Filmimi isiginnaartitsinissamut sungiusartut taku-sinnaavutit. Qalipaattillu atorlugit pinnguarnissamut isumassarsisinnaavutit.

heleverdeniskole.dk/johanna

Inuit siulliit

ALLATTOQ AAMMA ASSILIARTAI: JØRN BIE

U na tassa naggueqatigiit Quichét pillugit oqaluttuatoqqap aallaqqaataa, uangalu Pinngortitsisoq oqaluttuarissavara, sunut tamanut Anaanaallunilu Ataataasoq.

Qilaap Nunarsuullu killingusaa pinngortinneqareermat suna tamarmi aggnorsorneqarpoq. Tamanna iluatsimmat Nunarsuaq sisamangorlugu avinneqarpoq, allaanngilaq allunaasamik uuttortagaq. Taamaallunilu teqeqqut sisamat sinarsuillu sisamat pinngorput.

Tamakku tamarmik inaarsisoraat naammassinnittoralugulu sunik tamanik Pinngortitsisoq. Inuunermut Anaanaallunilu Ataataasoq. Inuuneqalersitsisorput ingerlatsisorpullu. Eqqissisitsisorput. Qitornaminut qaammaqputaasoq isumassuisorlu, aamma Qilammik Nunamillu, tatsinik immamillu kusanartitsisoq.

Pinngortitsineq sioqqullugu inoqanngilaq uumasqaranilu, timmi-aqanngilaq, aalisagaqanngilaq, assagiarsoqanngilaq, orpeqanngilaq, ujaraqanngilaq, qaarusoqanngilaq, qooroqanngilaq, ivigaqanngilaq viinneqteqaranilu.

Nunarsuup qaava tarrisimavoq. Imaannavissuuvoq manissuinaq, Qilammilu soqanngilaq nipiliortussaqaaranilu. Uumassuseqar-toqanngilaq; taamaallaat imaq qatsungasoq ippoq. Taartuinnarmilu unnuaasumi taamaallaat nipaanneq eqqissisimanerlu piupput.

Pinngortitsisoq *K'ucumatz*, sunut tamanut Anaanaallunilu Ataataasoq immami najugaqarsimavoq, taaneqartarlunilu Qilaap Uumma-taa, qilammi aamma najugaqarnera pissutaalluni.

Oqaasii Guutimit *Tepew'* imit tusaaneqarput. Oqaloqatigiipput, tassanilu taartuinnarmi imminnut tusarnaarlutillu oqallinnerminni pinngortitat tamaasa pinngortippaat.

Taavalu uumassusermik pinngortitsineq taaneqartoq *Hurakán*, Qilaap Uummataanut ersersinneqarpoq.

Hurakánip ilisarnaataa siulleq taaneqarpoq *Caculha Hurakán*: Innaallanneq Ataatsimik Niulik. Tullia taaneqarpoq *Chipi Caculhá*: Innaallanneq Minnerpaaq. Pingajuat taaneqarpoq *Raxa Caculhá*: Innaallanneq Pinnersorsuaq. Ilisarnaatit pingasut taakku tassaapput Qilaap Uummataa.

Siullermik nunarsuaq, qaqqat qooqqullu pinngortinneqarput. Erngup aqutissai avissaartinneqarput, qattornillu akunneranni kuuararpassuaqalerpoq. Piffiit ilaanni imeq aqutissaaruteriarluni qarsutsivoq. Taamaalilluni qaqqat portusuut takussaalerput.

Taava uumasut pinngortinneqarput; orpippassuit paarsisui: tuttorsuaq, timmiaq, puma, jaguari, pulateriaarsuit - snogi hugormilu aamma sisamavileeraq. Tamarmillu najugassinneqarput. Pinngortitsisullu uumasunut oqarput:

-Illit tuttorsuaq, kuup sinaani qaqqat quppaanni najugaqassaait sinittarlutillu; ivikkat akornanniissaait orpippassuarnilu kinguaassiorlutit; sisamanik nioqassaait iluaqtigissavatillu .

Pinngortitsisullu timmissat angisuut mikisullu oqarfigai:

- Ilissi timmissat, orpinni viinnequtinilu najugaqassaasi ulluliorfigisarlugillu. Kinguaassiusaasi kumaallu meqqussinniit piartarlugit. Tamarmillu Pinngortitsisunit peqquneqarnertik malillugu angerlarsimaffissaminnukaapput, najugarilerlugulu *Ulew*, Nunarsuaq.

Pinngortitsisut timmissat uumasullu pinngortereeramikkat oqarfigaat:

- Uumasogatigiinnut ilissinnut naleqquttunik oqaaseqaleritsi nipeqalerlusilu. Atigut taasarsigit nersorlugillu, oqartarlusi Anaanaralutalu Ataataralutalu, taakkuugattami. Oqalugitsi, unnersiutiginnigitsi, qinnuigitigut!

Taamatut peqquneqarsimagaluarlutik inuttut oqalussinnaanngilat. Taamaallaat nilliasinnaapput, qarlorinnaapput qatimaassinnaallutillu. Pinngortitsisunik nersorinninniarlutik oqaasinngor-

titsiniaraluarput, saperlutilli. Pillarneqarput, tamatumalu kingorna neqaat inunnit nerineqartalerput.

Pinngortitsisut allanik pinngortitsiniarlutik misiliipput. Inuk marullummit pinngortippaat, qituppallaaramili aalasinnaanngilaq. Marulluup qituppallaarnera peqqutaalluni inuk iluatsinngilaq, oqalussinnaagaluarpoq ilisimassuseqaranili, imermilu arrorpoq. Pinngortitsisut tamanna takugamikku pinngortitartik suujunnaarsippaat. Siulittuisartullu *Xpiyacoc* aamma *Xmucané*, qanoq iliorlutik inuk pinngortissanerlugu paasiniaaffigalugit isumassarsiorfigaat.

Siulittuisartut- eertat aappaluttut, Majsii aamma Tziten immeraati- tut atorlugit siulittuipput:

- Seqineq-aa! Qaammata-aa! Ataatsimuuleritsi oqaluttuullutalu, Pinngortitsisut qisuk qiperorlugu inuliarigunikku ajussannginner- soq, aamma taannaassanersoq inuk pinngortinneqareeruni uum- maannartussaq. Majsii-aa oqalugit! Tziten-aa oqalugit! Seqineq-aa! Majsii-aa! Tziten-aa!

Majsip Tzitenillu ilumoortoq ima oqaluttuaarat:

- Qisuk qiperorlugu inuliarisinnaavat, qiperukkatillu oqalussapput.

Tuaviinnaq inuk qisummit pinngortinneqarpoq. Kinguaassior- poq ernertaajortorluni panissaaajortorlunilu, kisianni sianeeqaat, uummateqanngillat sianissuseqaratillu. Nuna tummaaraat Qilaallu Uummataa eqqaamanagu.

Inuup assai aqaanngillat isugutanatillu. Ersaat isigaallu asingap- put panerlutillu, sungaarujuttumik taattoqarput pitsorlullutillu.

Inuit qisummik qiperukkat Pinngortitsisutik eqqaamannginna- mikkit pillarneqarput. Qilammiit sialuit qernertut – kutsuit usse- rutillu – nakkaalerput, qarsutsimmallu kuugussaapput. Taamaalil- lugit Qilaap Uummataata suujunnaarsippai.

Piffissaq sivisooq ingerlavoq uumasullu akornanni pisoqaqaaq.

Maanna guutit *K'ucumatz* aamma *Tepew* isumaqalerput inuup timaanik pinngortitsinissamut atortussamik ujaasinissamut pif- fissanngortoq.

Kingullermik inuk kukkuneqarsimammat qanoq pinngortissaner- lugu oqallisigaat.

Inuup neqaanut aavanullu atorsinnaasumik ujaasinerminni ima oqaluttuunneqarput:

Uumasut sisamat, majsip inerititai sungaartut qaqortullu pillugit, Pinngortitsisoq oqaluttuuppaat. Uumasut sisamat tassaapput: *Yak*, *Terianniaq* *Qasertoq*, *Utiw*, *Amaroq*, *Quel*, *Papikuujuaraq* aamma *Hoh*, *Tulugaq*.

Siulittuisartoq *Xmucané*, aamma Aanaamik taagorneqartartoq, majsi sungaartoq qaqortorlu aserorterlugit imigassaliorlunilu nerisassiorpoq, taakkunanngalu inuup neqaa avalu pinngortinneqarput. Aamma taassuminnga assai isigaalu sananeqarput.

Guutit *Tepew´ip* aamma *K´ucumatz´ip* Ataataqut Anaanagullu siulliit majsinit pinngortippaat.

Taamanerniilli uagut majsi illernartutut isigilerparput. Narsaaititsinni naatittarparput, ullut tamaasa pannakaaliaralugu – *Tortillas* – nerisarparput. Guutitsinnut pilliutigisarparput, aamma inuit amerlasuut majsi oqaluffigisarpaat taasarlugulu "Ataqqinartutit".

Inuk pinngortinneqartoq siulleq tassaavoq *Bala-Quit-zé* – Illalaarnerup nuannersup Jaguaria. Tullia tassaavoq *Balam Ak´ab* – Unuap Jaguaria. Pingajuat tassaavoq *Mahucuta* – Tukattoq. Sisamaat tassaavoq *Iqui-Balam* – Qaammatip Jaguaria.

Ullut ilaanni iteramik nuliassatik saniminniittut takullugit nuannaqqaat.

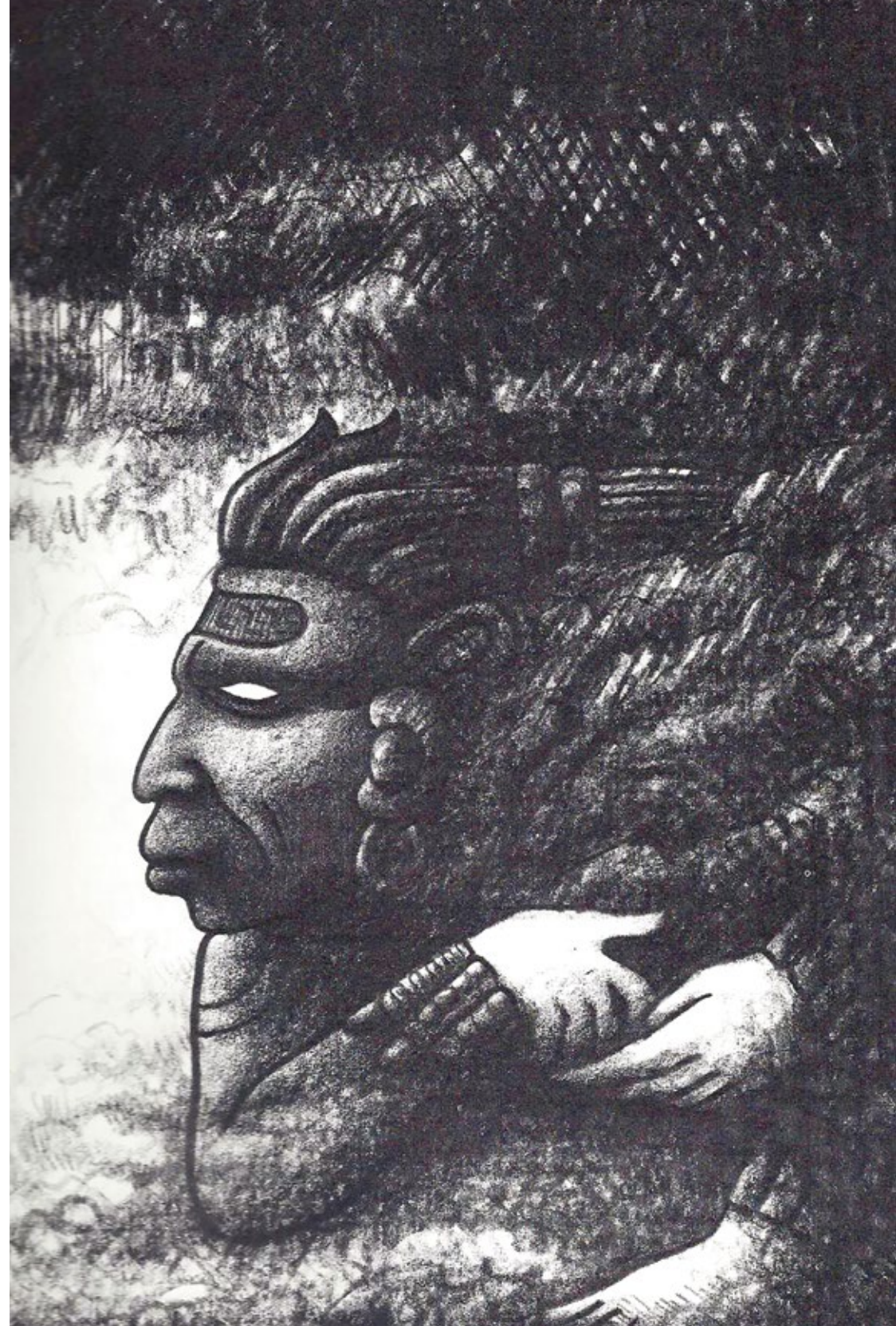
Bala-Quit-zép nulia ateqalerpoq *Caha Paluná* – Qilammeersoq Imeq Uninngasoq.

Tullia *Balam-Ak´abip* nulia, ateqalerpoq *Chomihá* – Imeq Toqqaq Kusanartoq.

Pingajuat *Mahucuta´p* nulia, ateqalerpoq *Tzununihá* – Mitsuitsup Ernga.

K´aquixaha – Macowsip ernga, *Iqui Balam´ip* nuliata aterilerpaa.

Taakku angutit sisamat nuliaallu tassaapput Ataataqut Anaanagullu siulliit, taakkunanngalu naggueqatigiit *Quiché´t* kingoq-qisuupput. ■

Esvin

Esvin -niuffaffimmi sulisartooq

ALLATTOQ: DORTHE NIELSEN · ASSILIISOQ: DORTHE NIELSEN AAMMA CEIPA

”Ajornerpaasarpoq qamutikka kinngugaangata. Taava inuit suaartartarput kamallutillu. Nuanniittaqaq. Aamma paarnat ajortikkaangata aningaasarsineq ajorpunga.”

Esvin 13-inik ukiulik suliffini pillugu oqaluttuarpoq. Esvinip illoqarfimmi Xelami nioqqutissat qamutit angisuut atorlugit assartortarpai. Suliaq sakkortuvoq. 200 kg sinnillit qamutit usisinnaasarpai, niuffaffimmi aqqusineeqqatigut amitsutigut ingerlassassat. Esvinip angut nukappiaqqanik tallimanik sulisulik suliffigaa. Ullormut aningaasarsiarisarpai 25 quetzal.

Niuffaffik annertoqaaq, suullu tamarmik tassani pisiarinqarsinnaapput – neqit, paarnat, naatitat, atisat, kamippaat, atuakkat, iggavimmi atortut, nipilersuutit ...allarpasuillu.

Inuppasuit ulloq naallugu tassaniittarput. Nerisassat, tortillasit oorlaat tikki, tuniniaasut suaartarneri, qimmit meeqqallu pinnguartut nipaak akuleriipput. Allaanngilaq qipiteriakktut aqqutissarsiuinarluni. Ila annertoqaaq. Niuffaffik arlalinnik immikkoortoqarpoq, Esvin oqaluttuarpoq, taamaammat ilaanni aqqusinersuaq ikaartari-aqartarpaa. Mianersornaqaq, tassuunami biilit, bussit motorsik-kilillu sukkalisaaqalutik ingerlasarput. Tassami Xela illoqarfeeraanngilaq eqqissisimasooq, Guatemalamiuna illoqarfiit annersaata tullia.

”Qujanartumik niuffaffiup iluani biilit ingerlasinnaanngillat,” Esvin qungujulluni oqarpoq. ”Biilerfiusaraluarpat ingerlaffissaqar-navianngikkaluarpoq.”

Esvin ilaqtarpasuulu

”Ullaakktut arfinernut aallartittarpunga. Makikkuma siullertut suliarisarpa qinuneq. Anaanama ajutuunnginnissaa qinnutigisar-

para,” Esvin oqaluttuarpoq. ”Anaanaalluartuuvog. Anaanatut allatut inngilaq, suliertunnginnitsinni atuariatunnginnitsinnilu ullaak-korsiortittarpaatigut,” ilumoorsarluni nassuiaavoq.

Esvin nukappiaqqani angajullersaavoq. ”Nukappiaqqat pingasuuvugut nivarsiaqqallu pingasut,” oqaluttuarpoq taagorlugillu: ”Miriam 15-it , uanga 13, Oscar 11, Rudi 8, Paola 5 Irmalu 2-nik ukiulik.” Meeqqat anaanaallu Xelap illoqarfiata silarpasittortaani najugaqarput. Illoqarfissuup nipiliornera qimallugu allaanngilaq nunaannarmut pilluni. Illut immikkuualupput narsaateeraqarlutik ungataannilu qaqqat ersillutik.

Illuat igaffeeraqariarluni ineqarpoq ataaseq. Illumi sanilianni aatakkui najugaqarput. Aamma taakku mikisumik narsaateqarput namminneq atugassaminnik naatitsisarfiat. Esvinip arnaa aanaalu niuffaffimmi sulisarput.

Esvin niuffaffimmi suligaangami qamutit assigiingitsut atortarpai. Ilaanni kiilorpassuit ingerlattarpai.

Esvinikkut ilaqutariit illumik saavanni. Nukaa Rudi atuarami ilaanngilaq.

Paarnat naatitallu pisiarisarpaat niuffaffimmilu tuniniaqqittarlugit. ”Aatama Paola, Irma kukkukuullu paarisarpai,” Esvin qungujulalluni oqarpoq. ”Aamma qisuttartarpoq,” nangippoq. Esvinip angutaata ilaqtutani najugaqatigiunnaarnikuuai. Siornaalli qimallugit aallarsimavoq.

”Ullaakkorsioreeraangama busserlunga illoqarfiliartarpunga. 2 quetzalinik akeqarpoq – tamatta tallimaalluta ilaassagutta 10 quetzalinik akeqarpoq.” Pisussagaanni 8 km-iuummat akisugalu-artoq bussertarput. ”Illoqarfimmi atuartarpunga sulisarlungalu,” Esvin nangippoq. ”Unnukkut arfineq – arfineq-marluk missaanni angerlamut pisarpunga. Nerereeraangatta ilinniakkerisarpunga.” Esvinikkunni qujanartumik qulleqarmat unnukkut ilinniakkerisinaasarpoq. Guatemalami ulloq unnuarlu takeqqatigiipput. Ullaak-kut arfinerniit unnukkut arfernup tungaanut qaamasarpoq. Taarsinnginnerani angerlamut apuulluni pitsaanerusarpoq, taartumimi saassutsinnissaq aningaasaatinillu tilliffigitinnissaq aarlerinarnerusarmat.

CEIPA - niuffaffimmi atuarfik

Esvinip atuarfia CEIPA niuffaffiup qiterpiaaniippoq. Tassaniinneralu pissutissaqarluarpoq. Atuarfimmi atuartut tamarmik aamma niuffaffimmi sulisarput. "Pitsaasumik atuarfeqarpunga," aalajangersimalluni oqarpoq. "Atuarfiit allat akisupput ilinniartitsisuiulu pitsaanginnerullutik. Sorpassuarnik ilinniartittarpaatigut, aamma tillinnerup ajortuuneranik. Uanga 4. klassiuvunga, nuannarinersaavakka matematik, inuiaqatigiilerineq tuluttoornerlu." Esvinip ilinniartitsisua Hector ilannguppoq: "Meeqqat sulisartut atuarnisamat periarfissinniarlugit atuarfik pilersinneqarpoq. Taamaamat atuarneq akeqanngilaq. Maani niuffaffimmi meeqqat angajoqqaallu oqaloqatigisarpagut atuarfillu pillugu oqaluttuuttarlugit. Angajoqqaat amerlasuut isumaqarput meeqqamik atuarnissaat pingaaruteqanngitsaq, aamma kommuni atuarfiini atuartinnissaannut akissaqanngillat."

Esvinip aataa Julian Senon 65-inik ukioqarpoq. Ilaqutariit qisussaannik qisuttaqqammivoq. Akunnerit tallimat angerlamut ingerlasimavoq. Qisus-sat 25 kg sinnerlugit oqimaassuseqarput.

Esvinip arnaa Maria Azucena 38-inik ukioqarpoq. Meeqqami atuarnissaat pingaartippaa. Atuarfimmi CEIPA-mi atuarfiup siulersuisuini ilaasortaavoq.

Guatemalami meeqqat ukioqqortuallaalersimagaangamik atuarfimmi atuaqqusaajunnaartarput. Taamatut pisoqarpoq Miriamimut, Esvinimut Oscarimullu. Atualerfissaat nalleramat angajoqqaavi akissaqarsimanngillat. Taamaattumik maanna pingasuullutik CEIPA-mi atuartuupput. "Nukaga Rudi kisimi atuarfimmi angisuumi atu-artarpoq," Esvin oqaluttuarpoq. "Aanaanata tamatta atuartuutikusuppaatigut. Nammineq aanaalu atuarnikuunngillat. Aanaanaga oqartarpoq atuarsimanani suliffissarsinissaq ajornartaqisoq," eqqarsarpasilluni nangippoq.

Maria Azucena, Esvinip arnaa qungujuppoq: "Meeqqakka ajungitsumik inuuneqassasut kissaatigaara. Isumaqarpungalu ajornannginnerussasoq ilinniaqqaarlutik suliffittaarpata."

Esvinip sunngorusunnerluni nalunngereerpa: "Hectoritit ilinniartitsisunngorusuppunga," ittuulaarluni oqarpoq. "Hector aamma CEIPA-mi atuartuunikuuvoq, maannalu ilinniartitsisuuvoq kikkulla tamaasa ikiortarlugit. Uanga aamma taamaattoorusuppunga."

Esvin, Diego isikkamillu arsarneq

Esvinip ikinngutiginerpaasani atuarfeqatigaa. "Ikinngutiginerpaasara Diegomik ateqarpoq," Esvin oqaluttuarpoq. Atuaqatigiipput, atuarnatillu sulinngikkaangamik piffissaqaraangamik arsarput. "Arsarneq kisiat," allanik nuannarisaqarnersoq aperineqarami akivoq. Arfininngornerit tamaasa arsarartoqatigiit niuffaffiup eqqannguani arsaaffimmi sungiusartarput. Suliffimminni naam-massigaangamik arpaannaq arsaaffiliartarput. Aamma sungiusaa-soqarput. "Sapaatip akunnera tamaat arsarmissannut qilanaar-tarpunga," Esvin oqarpoq. Ikinngutigiinnerpaat arsarermillu nuannarisallit isumaqatigiinngissuteqalaarput. Esvinip Messi Argentinale illersortarpari, Diegop Neymar Brasialu illersortarai. "Taamaappoq, kisianni marluulluta Barcelona illersortarparput, tamarmimmi tassani arsarput – Messi Neymarilu," oqarpoq, marluullutillu illarput.

Esvin ikinngutiginerpaasaalu Diego arsarnermut tunngasunik ilisimasaqaaqat. Sunngiffeqarpallaanngillat, suliaqanngikkaangamilli arsarqaqat.

Esvinip angutaa USA-liarniarnerminut ikiortissani akilera-miuk akiligassarpassuaqalersimavoq. Esvinip arnaata oqaluttuarnera malillugu qanoq pisoqarsimanersoq nittar-takkami atuarsinnaavat. Aamma atuarfimmi CEIPA-mi Esvin angallassisoq takusinnaavat.

heleverdeniskole.dk/esvin

Guatamalami meeqqat sulisartut atualertikkit

Esvin 13-inik ukiulik Guatamalami illoqarfimmi Xelami najuga-qarpoq. Ullut tamaasa niuffaffimmi sulisarpoq. 200 kg angullugu oqimaassusilinnik ingerlassisarpoq – suliaq nukappiaqqamut oqi-maatsuvoq.

Esvinip atualernissaa nallermat angajoqqaavisa atuarlertinnis-saa akissaqarfigisimanngilaat. Aamma aleqaa atuartuusimanngilaq. Ilaqutariit inuussutissaqartinniarlugit inersimasutut sulisarput. Ni-uffaffimmi piitsut amerlasuut meeqqamik sulinissaat pisariaqartip-paat, angajoqqaallu aamma ilaasa atuarnissaq pingaartutut isigineq ajorpaat. Amerlasuut namminneq atuartuunikuunngillat.

Guatamalami meeqqat ukioqqortuallaalersimasut atualeqqusaan-ngillat. Esvin atuarlersimanavianngikkaluarpoq anaanami ilinniar-titsisoq CEIPA-meersoq oqaloqatigisimanngikkaluarpagu.

CEIPA - niuffaffimmi atuarfik

Atuarfik niuffaffimmiippoq meeqqat tamaaniittarmata. Atuar-fimmi atuartitsissutaasartut nalinginnaasut saniatigut meeqqat pisinnaatitaaffii atuartitsissutaasarpur. Atuarfik angajoqqaanut sulisitsisunullu sunniiniartarpoq. Paasitinniarpaat meeqqat suliat sakkortunerpaat suliarisariaqanngikkaat aamma atuarnissamut ilinniakkerinissamullu piffissaqartariaqartut.

Atuartoq ataaseq ukioq ilivitsaq 400 kr.-nik akiliilluni CEIPA-mi atuarsin-naavoq ullup-qeq-qasiorneralimmik.

Tapiissutisi makkununga atorneqassapput:

- **CEIPA - niuffaffimmi atuarfik.** Meeqqanut niuffaffimmi sulisartunut atuarfik akeqanngitsoq
- **Atuartitsinermi atortut,** atuartut tunuliaqutaannut, ukiuinut oqaasiinullu naleqquttut
- **Immikkut atuartitat,** atuartut angajullit klassini ukiunut pisassaminnik sukkanerusumik atuartut
- **Atuarfimmi ullormut nerineq** – meeqqat ilaasa ullormut nerisatuarisartagaat
- **Meeqqat piginnaatitaaffii** – atuartitsissutitut, aammali meeqqat piginnaatitaaffinik illersuisunngornissamut sungiusaatitut
- **Angajoqqaanut atuarfiit** – angajoqqaat meeqqamik atuar-nerannik ikorfartuinissaannut tapersersorneri

GUATEMALAMI INNUTTAASUT AFFAAT PIITSUUSSUTSIMUT KILLISSARITTAASUP ATAANI INUUPPUT · GUATEMALAMI OQAATSIT ASSIGIINNGITSUT 23-UPPUT · MEEQQAT TALLIMAAGAANGATA SISAMAT ATUARTUUSARPUR

Meeqqat sulisorine- gartarnerat unitsiguk

- atuarfimmik aallartitsigit

400 kr.

=

atuartup Esvinitut
ittup ukioq naallugu
atuarnera

Meeqqat Guatemalamiittut inuunerminni iluaqutissaannik tunisinaavatit.

Atuaqatitillu ikinnerpaamik 1.200 kr. katersorussigit sikunnassaasi. Aningaasat taakku atorlugit atuartoq CEIPA-mi ukioq ataaseq atuarsinnaavoq. Meeqqat Guatemalamiittut ungasqaat, taamaattumik taakku sinnerlugit IBIS ikiuunnissinnut sikullerluni qujavoq.

Ullorissat misissorusuppigit LEGO-nillu pinnguarlutit?

Atuaqatigiit katersinerpaat Randers Regnskovimut, LEGOLANDimut, Vikingeskibsmuseummimut, Orion Planetariummimut, Aalborg Zoomut, Experimentariummimut imaluunniit Cirkus Benneweisimut isissutissanik pinnassapput.

Katersuineq pisariunngilaq Eqquiniutit tuniakkkit.

Ilinniartitsisorsi 60-inik eqquiniutaateqarpoq (lodsedler). Atuartulliuna ataatsip eqquiniutit 2-3-t tunigunigit, taava 1.200 kr. katersussavasi qujassutitullu sikunnallusi. Ilinniartitsisorsi eqquiniutinik piniaqqissinnaavoq uunga heleverdeniskole.dk/lodsedler

Takorlueriarsinnaassutsit atoruk.

Qanoq katersuiniassanerlusi nammineq aalajangissavarsi. Ass. kaagunik imaluunniit isiginnaartitsinissassinnut isissutissanik tuniniaassinnaavusi. Atuaqatigiullusi alutornarnerpaamik katersueriaaseqarsimagussi atuarfik TAMARMI sikunnassaaq. Qanoq katersuisimanersi oqaluttuaralugu mailerutigisinnaavarsi uunga bsu@ibis.dk aamma isumasarsiorfigisinnaavarsi una heleverdeniskole.dk/fantasifuldindsamling

Ikinngutigatuarusuppoq pissutigalugu...

Ikinngutigatuarfitsialattaartiguk

2015-imi meeqqat TAMARMIK atuartuussapput. Ikinngutit ullormut pisoqartitsiviusumukaqatigiuk meeqqallu tamaasa atuarfitsialammukartillugit.

2015-imiilerpugut. Ukioq meeqqat tamarmik atuartuunissaanik anguniagaqarnermut piffissaliussa. Siumukartoqarpormi. Ullumi meeqqat 10-ugaangata 9-t atuartuusarput. Sulili meeqqat 57 millionit atuartuungillat. Tamatumunnga suliliuuseqartariaqarpugut. Meeqqat atuartussaapput. Atuarfillu pitsaasuusaaq ilikkagaqarfiusoq.

Sapaatip akunnera pisoqartitsiviusoq peqataaffigiuk ikinngutillu sinnerlugu oqariartuuteqarlutit:

Sapaatip akunnera **18-imi - 26. apriliimiit 1. maajimut** – nunarsuaq tamakkerlugu pisoqartitsiviussaaq. Meeqqat sulili atuartuunngitsut kinaassusersissavagut. Ataatsimoorluta politikinerinut suaruteqassaagut meeqqallu tamaasa atuarfimmut pitsaasumut atuariartortillugit. Massakkullu aallartittariaqarpugut!

Christiansborgimi imaluunniit atuarfinni Ulloq pisoqartitsiviusoq (Aktionsdagen) peqataaffigiuk. Qittatissaagut, erinarsusaagut meeqqallu tamarmik atuartuunissaat suaartaatigalugu.

Peqataagit.
Sap ak pisoqartitsiviusumut pilersaarut malinnaavigiuk uani heleverdeniskole.dk/aktionsugen

Imaaliussaait:

- Ikinngutivit atuartuunngitsup 'kinaa' titartaruk imlt.assinga anillatsiguk
- Ikinngutivit niaqua titartaruk, qalipaguk kusassarlugulu
- Asseq qisuaqqamut ikkuguk
- Oqaaseqatigiit inaakkit: Ikinngutigatuarusuppoq pissutigalugu ...
- Oqaaseqatigiit niaqqup tunuanut allakkit
- Ikinngutit ullormut pisoqartitsiviusumut ilagiuk
- Imaluunniit niaqoq IBISimut nassiuguk taava uagut Folketingimut apuunnissaa isumagissavarput

Ikinngutit peqatigalugu meeqqat tamarmik pitsaasumik atuarfeqarnissaat suliniutigisiuk.

Maanna ataatsimoorluta iliuseqarutta anguniagaq angusinnaavarput.

Nunarsuaq Tamakkerlugu Atuarneq 2014

Asasakka atuartut

Ilisseqarallartillugu Nunarsuaq Tamakkerlugu Atuarneq 2014 iluatsippoq. Atuaqatitillu ilaasimagussi atuartut allat 175.000 ilagalugit peqataasimavusi.

Ukioq kingulleq AtuaRaket Sierra Leoneliaqatigaarsi. Angalanissinni ilaatigut Memumatu arsarnermik nuannarisalik naapipparsi. Victor 3.klassimi atuartoq oqaluttuarpoq: *"Atuagaq atuarlugu nuannerpoq meeqqallu assigiinngitsut ilinniarlugit. Taakku arsarneq nuannaraat. Aningaasaateqarpallaanngikkaluarlutik ajunngitsumik inuuneqalersinnaapput."*

Immaqa atuaqatigiinnut 54-inut LæseKaravanenimit pulaarneqartunut ilaavusi. Mikkeline 5.klassimi atuartoq oqaluttuarpoq: *"Nuanneqaaq. Sierra Leonemiutut qitinneq ilinniarparput"*.

Oqaasinnaap "Niviarisiaqqat nukissaannik tunikkit" aqqani niviarisiaqqanut Sierra Leonemiittunut katersilluarsimaqaasi. Ataatsimoorluta 770.000 kr. katersorpagut. Torrak! *"Ukiut ingerlanerini eqquiniutaannaanngitsut aammali kaagit tuniniartarpagut aaqqissuussinerillu*

allat ingerlattarlugit. Taama ikiuiniarluni iliuuseqarneq pissusissamisuginnartutut isigaara." Sofie 6. klassimi atuartoq oqarpoq.

Erinarsorlutit meeqqat tamaasa atualersikkitt

Atuartorpassuit meeqqat tamarmik atualernissaat erinarsuutigiartorlugu Københavnimi, Aarhusimi Aalborgimilu naapipput. Københavnimi statsministeri takkuppoq oqalugiartunilu. Meeqqat tamarmik atuarnissamut piginnaatitaaffeqarnerat eqqaasitsissu-

tiginiarlugu ballonit 1000 qangattartinneqarput. *"Neriuppugut ballonit qangattartikkatigit statsministerip paasisimassagaa nunarsuaq tamakkerlugu atuarneq pimoortivikkippat,"* Anna Hilalilu oqaluttuarput. 3. Klassimi atuartunut Veneramut Maimullu Ullormut PISOQARTITSIVIUSUMUT peqataaneq nuanneqaaq: *"Meeqqat tamarmik atuartuusariaqarnerat pillugu erinarsuusioqataavugut."* Soorlu Clara Livilu 6. aamma 4.klassimi atuartut oqartut: *"Sierra Leonemi meeraaneq sakkortoqaaq oqarfigisinnaasuugutsigit oqarfigissagaluarpagut: Neriutissaqarpoq – tunniutiinnassanngilasi."*

2015-imiilerpugut, anguniagarpullu angungajapparpuput. Ullumi meeqqat 10-ugaangata 9-t atuartuusarpuput. Tamanna Robertip 3. Klassimi atuartup ajorinngeqaa: *"Atuarnissaq ilikkagaqarnissarlu pingaaruteqaaq. Nammineq malugiuaannanngikkaluarlugu ila ilikkagarpassuusarpuput."*

IBISimiit tamassinut paasisitsiniummut peqataasunut qujarujusuarpugut.

Ataatsimoorluta iliuuseqataavugut!

Edward

Ikinngutima DJ Krampumik taasarpaannga

ALLATTOQ: DORTHE NIELSEN

ASSIT: JULIE DALSGAARD KNUDSEN AAMMA CLAUDIA PUJOL ROSENLUND

Tatsikkut aquuterammik ingerlaarpugut. Timmissat angisuut, ungasinnerusumilu aarluarsuit tingisaqattaartut takuneqarsinnaapput. Kuuk Rio Dulce – Livingstonemiit nunap sinneranut aqqut aquuterammik ingerlavigaarput. Guatemala kangiani Caribiap imartaata sineriaaniippugut. Umiatsiamik Livingstoneliartoqarsinnaavoq, taamaammat angallanneq tamarmi imaatigut pisarpoq.

Kuuk amiliartortillugu angallat kigaalliarporpoq. Kuup sinaani mikisunik illoqartiterpoq, tamangajammillu aquuterallannut qajarisanullu pituffissanik talittarfeeraqarput. Naak umiatsiat aquuterallit atorlugit angalaneq sukkanerugaluartoq, ileqqutoqaq malillugu orpimmit qarajakkat atorlugit qajarialiat suli kuummi takussaaqaat. Tamarmimmi aquuterallannut akissaqanngillat.

Kuup sinaa nunaavoq allanngorartoq. Sinaata ilaa najugarineqarsinnaanngilaq. Kangerliumaniisa ilaat innaaqaat naasimaqalutillu. Talittarfik orpippassuaqarfimmiittoq nueriasaarparput tulaffigalugulu. Kiappoq isugutallunilu – nunap ilaani qatsissup silaannaanit nillataartumit allaanerulluni.

Atuarfik kiattup orpippassuiniittoq

Livingstonemiit minutsit 30-t umiatsiarluni atuarfik Ak'Tenamit kiattup orpippassuisa akornaniittoq tikitassavoq. Talittarfimmi Edwardip ikinngutini marluk Alex Claudialu nikorfaqatigai. Pingsuullutik naggueqatigiit garifunat ilagaat, ukiut hunnorujut arlallit matuma siorna inussianit Afrikamiit Caribiamut pisunit kingoq-qisuupput. Atuarfimmi atuartut sinneri naggueqatigiit mayanit

Q'eqchi'usuneersuupput. Ukiut 20-t matuma siornatigut atuarfik pilersinneqarpoq, Q'eqchi't akornanni piitsuussuseq annikillisarni- arlugu – taamaaliornermilu atuarneq pingaarutillit ilagaat, maan- nalu atuarfiup toqqarsimavaa allamik kulturillit aamma atuartuusa- lernissaat.

”Uanga 7. klassimi atuartuuvunga maanilu ukioq ataasinngu- lerpara atuarlunga,” oqaluttuarpoq. ”1. – 6. klassimi garifunat atuarfianni Lubu Furendeimi Livingstonemiittumi atuarpunga. Ak'Tenamit, ikinngutinnit Ak'tenamitimit aamma ingerlanneqartu- mit neriniartarfimmi sulisunit, tusagaqarfiginikuuvara. Tamarmik atuarfik pitsaasuunerartarpaat.” Alex, Claudia Edwardilu tassani ataatsikkut atualerput, aallaqqaammulli oqitsuinnaanngilaq.

”Qinngasaarneqartarpugut,” pingasuullutik eqqaavaat. ”Garifunat tamaani atuarnerat amerlasuut eqqumiigaat. Namminneq atuar- fiutigisoraat. Qujanartumilli taamaakkunnaarput, ullumikkummi kulturit akimorlugit ikinngutigiippugut,” Claudia oqarpoq. Kulturit taakku assigiinngissutaat amerlapput. Tassaanerarpaat oqaatsit, oqaluttuarisaaneq, upperisaq, nalliuttorsiornerit, nipilersorneq erinarsuutillu. Isumaqaqpulli mayat kulturiannik ilisimasaqalerneq ilinniarfusimaqisoq. ”Nalliuttorsiorlutik pissusilersuutigisartagaasa ilai kusanartaqaat,” Edward oqarpoq.

Atuarfimmi atuartsissutit nutaat arlallit ilinnialerpaat, eqi- mattani sulisarput, sapaatillu akunneri aaliangersimasunik sam- misaqarfiit ingerlattarlugit. ”Inooqatigiit pillugit aammalu qanoq immitsinnut ikioqatigiissinnaanerluta sapaatip akunnera immikkut samminikuuarput. Nuanneqaq,” Edward oqaluttuarpoq. ”Qanit- tumi immikkut sammisaqassaagut, niviarsiaqqat nukappiaqqallu pissusilersuutaannut tunngasunik. Assersuutigalugu nukappiaqqat niviarsiaqqanut nerisassiussapput, nuannisassagunaqaagut.”

Ilaquttat ungasissumiipput

Atuartut atuarfimmi najugaqarput. Qaammatit pingasukkaarlugit sivikitsumik angerlarsinnaasarput. Atuarfimmiikkaangamik ilaqtu- tatik attavigineq ajorpaat. Atuarfiup malittarisassaaniippoq atuar- fimmiinnerminni inuusuttut oqarasuaatit angallattakkat qarasa- siallu atuarnermut tunnganngitsunut atussanngikkaat.

Edward ilaqtutanilu sissap killingani illunnguaqarput. Aana anaanani Aura aananilu Gloria assiliseqatigisimagai.

”Malittarisassat suliarineqarsimapput atuartut atuarnertik aallu- luarniassammassuk,” Edward oqaluttuarpoq. ”Illoqarfimmi ikia- roornartut pinerlunnerillu ajornartorsiutaaqaat. Maani tamakua ungaseqaagut.” Edwardip ilaqtai Livingstonemiipput. ”Ataataga qaqutigut angerlartarpoq. Umiarsuarmi takornariartaassuarmi sulisuuvoq. Anaanaga nammineq suliffiuteqarpoq. Allakkajaamik imigassaliortarpoq taaguutilik guifiti – kimittoq, aamma katsor- saatitut atorineqarsinnaasoq. Ataasiarlunga quersorpallaaqigama misilinnikuuara.”

”Atuarfik anaanagalulakkaqaarparput. Tassani atuarniaruma ajorinngilaa. Piumasaqaatituaraa 6. klassimi anguseqqaassasunga.” Edward unitsiarpoq, ”tassami angusinnngitsoorama” oqaluttuarpoq ileqimisaartorlunilu. ”Ungali suli atuarnerorusuppunga, taamaat- tumik 6. klassi aatsaallooqippara angusillungalu.”

Edward marlunnik aleqaqarpoq 17-inik 20-nillu ukiullit, aamma aanaa taassumalu nukaa illoqatigaat. Eqqaamioraallu angaavi, atsaai illoorarpassuulu.

Nipilersorneq pingaaruteqarpoq.
"Tamatta ateruseqarpugut, uanga DJ Krampu, illoqarfimmi ikinngutima isumassarsiaat. Atuarfimmi nuannakkaangatta uanga DJ-iusarpunga, aamma illoqarfimmi allat DJ-itut atortarpaannga," Edward qungujulluni nassuiaavoq.
"Nuannarisakka assigiinngillat, nuannarinerpaavakka Boy C aamma Murder Cat,

spaniamiusoortut, aamma GCK spaniamiutut garifunatullu erinarsortartut. DJ-iugaannili inuit tamarmik qitikkusulerlutillu nuannaarniassammata assigiinngitsut nipilersuutit appisimaartariaqarput," nangippoq. Edward oqaluttuarpoq nipilersuutaatini tamaasa usb-stickimiitillugit – tassa atortutuaa. Soornami DJ-iussappat appisimaarfigisassaasa atortut namminneq isumagisassaraat.

"Nunami allamiinneqanngilanga," Edward oqaluttuarpoq. "Perarfissaqalissagumali New Yorkiliarusunneruvunga. Ilami nuannis-saqaaq torrattorpassuarnik nipilersortartulimmiilluni."

Nipilersortartoq mekanikeriluunniit

"Nipilersuutit nuannareqaakka, sunngiffinni DJ-iusarnera ingerlatiinnarusuppara. Inuussutissarsiutigissanngilarali. Aamma naak qarlorarneq nuannarigaluarlugu nipilersortartunngornavianngilanga." Edward eqqarsarpassilluni qungujulaarpoq. "Aatattut mekanikerinngorusuppunga. Biilit, angallatit knallertillu motorii iluarsaattarpai – suliffitsialaavoq." Livingstonemi mekanikeritut ilinniarneq ajornarmat illoqarfiit pingaarnersaannut Guatemala Cityliaqqaartoqartariaqarpoq. "Naluara piviusunngussanersoq," Edwardip tuini kiviimiitigalugit oqarpoq.

Claudia ilannguppoq: "Takorluukkat piviusunngortinniaraanni ilungersoqqaartariaqarpoq." Alex Edwardilu anngaapput.

Nittartakkami garifunat kulturiat atuarfillu Ak Tenamit pillugit paasisaqarnerusinnaavutit. Edwardip nipilersuutit nuannarinerpaasai tusaasinnaavatit, Alex Claudialu pillugit atuarsinnaavutit, Edwardillu arnaata aanaatalu nerisassiasa "guifiti" aamma "kyllingegyryde i kokosmælk" sananissaannut najoqqutassat pisinnaallugit.

heleverdeniskole.dk/edward

Attaveqanngilaq

ALLATTOQ: LINE KYED KNUDSEN
ASSILIARTALERSUISOQ PETER HERMANN

I ternerluppunga. Siallerpoq nukagalu meeqqeriviliarniarani qiarsuaarpoq. Atequtitaara atussamaaraluarpara. Klubbimi ippassaq mersugara. Assut nuannaraara, naatsoq, sananerani Mettep ikiorpaanga. Ippassaq ateriarlugu selfierpunga. "Nukap-piaqqat-aa utoqqatseraluarpunga, kusanarnera nalunngereerpara," allagartalerpara.

"Ullaakkorsiornianngilanga!" Nukaga nilliavoq.

Paasisinnaalluarpara, anaanamami poor'luliai manngertaqaat.

"Uanga aamma nererusunngilakka," ingikkama oqarpunga.

Mobiliga atassuserpara. Siullermik Instagram, nutaanik tallimanik malinnaasoqalersimavunga selfieralu 49-nik uummataasalerneqarsimavoq. Facebook ammarakku atequtitaara 78-nit nuannarineqarsimavoq, 17-inillu oqaaseqarfigineqarsimalluni. Tamaasali takunis-sai eqiagara.

Anaana atequtiga naatsoq isigiperluppaa. Siallermat naatsumik atequteqarnissara isumaqatigerpasinngilaa.

"Pinngitsoornak kummeqassaait," oqarfigipiloorpaanga, taqu-aasivinnullu iffiaq ammassassualik mamarunanngissoq ilipiloorlugu.

"Illillu aalisakkamik taquartissanngilluinnarparma," akipiloorpara. "Maajunnaqaaq." Taquakka assilivakka, asserlu ikkullugu. "Ila qassissaa, aalisakkat mamarinngilakka," allagartalerpara.

Qarliliinnarpunga. Iffiamik tamussilaarpunga mobiligalu tigullugu. Siutequtseriarlunga nipilersuut appippara.

"Niaquarnaveeqqut eqqaamallugu," ataatama suaarpaanga.

Aterusunngikkaluarlugu ativara. Angajoqqaaqarnanga nuan-nerunartittaraluarpara. Kisimii villuni, suut tamaasa nammineq aalajangersinnaallugit.

Atuarfimmur apuutereersunga Freja sianerpoq. "Hej Melissa, isumaqarlunga ingiaqatigiissasugut."

Anersaaruluppunga utoqqatsissutissarsiorlungalu. Pisiniarfeeq-qap eqqaani naapittaraluarpuq. Ilaannili kisimiillunga sikkilerusuttarpunga. Tamatuminnga nassuiaakkuminaappoq.

Atuaqatikka nipiliorput. Isumalunnaraakka. Eqimattakkaarluta suleqatigiittussaavugut. Suleqatiluppunga. Rune suleqatima ilagaat. Eqianarpasissumik qungujularujulluni isigiuaannarpaanga.

"Suliassaq nammineq suliariinnarlara?" Qallunaatoortitsisora aperaara. "Sulilluarnerujussuusaanga."

Ilama tusaannginniassammanni ilinniartitsisuma sikkivigalunga oqarfigaanga "Melissa, naagga, suleqatigiilluniuna suliassaq," isusuppoq. "Nalungilara qallunaatoornermi pikkorinnerasaasutit, taamaamat ilannik tapersersuineq suliassarilerpat."

Isikka qummoortippakka. Isumaqatiginngilara. Ilaanni kissaatisaraluarpara atuartariaqassananga. 7. klassi tamaat angerlar-simaffinniiginnarlunga naammasserusussinnaagaluarpara. Taava nipiliorput eqimattanilu sulipajunneq qimassagaluarpakka. Rune aqerluusani kimmiallugu qungujulaasapajuttoq assilivara.

"Una nukappiaraq ajuutiginnittoq kamannareqaara," allagartalerpara.

Ullup-qeqqanut Freja nivarsiaqqallu allat nerriveqatigaakka. Nerisarfik ulikkaavippoq. Silaannaluppoq, taquara eqqaavimmut igippara. Anaanama aalisagaatipalaavata nerinissaanit kaakkuma ajunnginnerutippara.

"20 koruunimik atukkerlakkat, maani nerisassarsiniassaatit," Freja oqarpoq.

Qiviarnaguluunniit assaga isaappara. Frejap 20 koruuni millertoq itummannut ilivaa. Ullut tamangajaasa taamaaliortarpoq. Taartisakka amerlisimassaqaat. Oqallisiginerli ajorparput. Taamaaliuinnartarpoq. Frejap uannut pitsaasaartarnera susinnaanngilara. Ilaannimi nippusimanerujussua qasunarsisarpoq.

"Soorluuna Runep qanittumi tikissanersusi aperissagaatit," Freja illakuluppoq. "Tusatsiakkat malissagaanni."

"Kakkammiaasiit," akipiloorpara. "Taava 'tusatsiagaliorniarit' uanga soqutiginniivikkiga." Nerisassakka pisiariartorpakka. Pakat-

serujussuaqaanga. Aalisakkanik ammaloqisaaliat. Nivarsiaraq 4. klassimi atuartoq nerisassanik tunioraasoq isikkorluppura. "Sooruna kukkukuuararqarnej ajortoq? Mamarnerrupput!" Oqarfigipiloorpara assilillugulu."

"Atuarfimmur nerisassapalaaliortarpoq," nivarsiaqqap assinga ikkuteriarlugu allagartalerpara.

Soraaratta klubbiliarpuq. Nivarsiaqqat tamatta attuutingajalluta ingerlavugut. Tunorlerpaaniarsaraanga. Suli sialleraluartoq kigaatsumik sikkilerpunga. Utaqqiniarlungali unittarput.

"Melissa, aggerpit?" Freja suaartarpoq.

Soqutiginnivipakka. Qanoq sukkatigusumik sikkilissanersunga naalagaanngillat.

Klubbimi kjoliliorniarsarivunga putoortutalik kuultinillu allalik.

"Mette, ikiulaannga," oqarpunga.

Mettep nivarsiaqqat nukarliit ilaat mersorfissortoq ikiorniarlugu sanianiippoq. "Akunnerup affaata missaa utaqqilaartariaqassaatit," akivaanga.

Ileqimisaartorpunga. Akunnerup affaa sivisoqaaq. Issiaviga orfaaterusaarpara. Mobilinni allagarserpallappunga. Normua ersinngilaq.

"Itersarsuarmuttoruna nakkaqiit ikinnguteqarnallu toqullutit," allassimavoq.

"Kinapalaavit?" Akivara. Kinaanera takusinnaannginnakku nuanniigaara.

Nassiunniariariga akeriikatappoq: "Sinnattupalaarisinnaasannit ajorneq," akivaanga.

Akerusukkaluarpara. Allaffigerusukkaluarpara illarnaannartoq. Assakkali piumanngillat. Annernarseriasaarput qeratarpalullutillu.

Klubbimiikkusukkunnaariasarama angerlaannarpunga. Suli siallerpoq. Masannarnera NUANNIIK. Soormi seqinniinnaruni?

Anaana soraajaarsimammatt pakatseqaanga. Illumi kisimiillunga nuannarinerusarpara. Aammaluunniimmi nukaga meeqqerivimmiit aareersimagamiuk. Tuaviinnaq ineeqqannukarpunga. Mobiliga tigo-riarlugu siniffinnut nallarpunga. Qungujunniarsaralunga selfieliorpunga. Instagrammimut Facebookimullu ikkuppara.

"Haluu inuiaqatikka, sooruna nunarsuaq taama pikkunaatsi-

gisoq?" Allariarlugu uummataasat likes´illu siulliit utaqqqaa-laarpakka.

Taava nukaga puttuppoq. "Melissa, pinnguassaagut?" Aperivoq.

"Taamaattoqarnissaa ilimagaajuk?" Mobiliga alarnagu akivara.

Nukaga siniffima killinganut pivoq.

"Aniniarit!" Suaarpara. Kiisa ajappara. Qissaserpoq. Anaanaga qummukarpoq naveerlungalu. Animmata matu matorluppara.

"Ilaannimiuna kisimiikkusuttaraluartunga!" Nilliavunga.

Imminut igiisaannarlunga innakaqqikkama Facebook Instagrammilu isiginnaalerpakka. Likes´it, uummataasat oqaaseqaatillu tullerriaaginnavipput. Akinissaat eqiagaakka. Anersaaruluppunga. Sialuit nakkaarujortut isiginnaajutigalugit kjolissara putoortulik guultitalillu takorluulerpara.

Mobiliga nipiliulaaqattaarpoq. Sulili akinissai eqiagaakka.

Taava allapallappunga.

"Aluu inuit, Facebook unitsikkallarniarpara, tusass´." Mobiligalu qameriarlugu sequnngerlunga.

Sinilersimassaanga, unnuummi sinnera eqqaamanngilara. Eqqaasinnaasatuaraara ataatama nerisassiorsimalluni neriarloqqummannga aappasaanik matu matorlukkiga.

"Kapisilittorniannngilluaasarpunga!" Taama suaarunarpunga.

Angajoqqaakkali qisuariaateqannngillat. Unitsiinnarpaannga. Maanna siniffinni innangavunga tujuuluaruq sinnguserisartagara atorlugu, nalunaaqutarlu qulingiluanngorpoq. Paatsuungallunga uisorersarpunga. Qilammit tungutsorimmiit seqinersuup inngiasutsippaanga. Siniffinniit pissiisaannaq makippunga. Ullaakkut qulingiluannngorsimassaaq. Sinnartoorsimavunga.

"Sangatak, sooruna itersannnginnassinga?" Matu ammapiloorpara. Illu nipaaqaaq. Angajoqqaama sinittarfiat alakkarpara. Siniffimmiinngillat. Nukkama inaanut ingerlaqqippunga. Aamma peqannngilaq.

"Anaana!" Suaajutigalunga igaffimmukarpunga.

Inoqannngilaq torerlunilu. Nipaalluinnarpoq. Illu tamaat ujaasivunga. Itersaqqaaranga suliarloqqimapput. Qularnanngilaq ippassaq nerisassiaat uparuarakkit pillarnarsimavaannga. Atequtiganaatsaq sandalikkalu kimmikkaat atipallappakka. Iffiamik tamusse-

riarlunga taquassakka tiguniarlugit nillartaartitsivik ammarpara.

”Anaana, qujanarsuaq,” taquassaqanngeriarama mitallertumik oqarpunga. Nillartaartitsivik matorloriarlugu anivunga. Ingerlareer-simasukasiummata niaquarnaveeqqut aterusunngilara. Mobiliga tiguara. Qularinngilara Freja qaqugu aggissanersunga aperaluni ikinnerpaamik tallimariarluni allassimassasoq. Attaveqanngilarli.

”Attaveqanngilaq,” allassimavoq.

Sikkilerlunga atuarfiliarpunga. Aqqusernit inoqanngillat. Biilini takunngilanga. Sikkilertunik naapitaqanngilanga. Allaammi pisiniarfeeqqap eqqaa inoqanngilaq. Tuaviinnaq atuarfiliarpunga. Torsuusat nipaqaat. Initsinnut iserpunga. Inoqanngilaq. Arlaannukarsimanissaat ilimagigakku ingippunga. Seqineq igalaatigut illumut saqqarsimammat kiaqaaq. Mobiliga takoqqippara, suli attaveqanngilaq. Anaanannut Frejamullu sianeraluarpunga, namminerli akisartut kisimik akipput. Niaqora qiiaammisutut misigaara.

Nalunaaqutaq aqqaninngormat torsuusamut anillappunga. Init allat alakkarpakka. Tamarmik peqanngillat. Allaffiliarpunga, aamma inoqanngilaq. Taava naamasaqalarpunga. Nerisassat tikkat. Nerisarfimmu arpappunga. Eqqarsariaallappunga arlaannik nerisassanut tunngasunik aqqissuisoqarsimammat atuarfik tamarmi nerisarfimmiissasoq. Ini taanna portusooq iserfigaara. Inersuarli nipaalluinnaq.

”Hallo?” Nerisassanik tigooraaviliaatigalunga suaarpunga. Puugutaq ataasituanguaq -kukkukuuaqqamik imalik. Paprikalerlugu siataq – mamarisattut. Tupigusullunga qinersinnarlunga puugutaq tigoriarlugu ingikkiartorpunga nerilerlungalu. Nerisarali maqanngilaq. Allaanngilaq silaannaq kissartoq oqummiussuukkiga.

Atuarfimmienneq nuannariunnaarpara. Sikkilerlungalu klubbiliarpunga. Aamma aqqutaani naapitaqanngilanga. Aqqusernit quilertanaannartumik inoqanngillat.

Aamma klubbi inoqanngilaq. Ataasinnguamilluunniit nassaangilanga. Mette ujarlugu mersortarfiliarpunga. Ini pequtaarusimavoq. Mersorfeqanngilaq annoraamineqaraniluunniit. Inimiitutuaavoq mersortartut inuusaat. Kusanartumik kjolilik. Ippassaq taamaattuffaarimmik mersorusukkaluarpunga. Annoraamineq

tagiarakku amialikatsiterama assakka aanaalerput. Annoraamineq manngerpoq meqquutitullu kapinarluni. Mobiliga takoqqikkakku assakka sajupput. Suli attaveqanngilaq.

Sukkasinnaanera tamaat sikkilini angerlarpunga. Angajoqqaakka suli soraarsimanngillat. Anaanannut sianerpunga, ingerlaannarli nammineq akisartumut nuuppoq.

”Anaana sumiippisi?” Isussuppunga.

Illu siutinut annernaannangajattumik nipaappoq. Arpaannaq aneqqippunga. Pisiniarfeeraliarpunga. Immaqa pisiniarfeeraatillip susoqarnersoq nalunngilaa? Naak inuit allat? Pisiniarfeeraatillili nassaarinngilara.

”Hallo?!” Ilisiviit akorniniit suaarpunga.

Akisoqanngilaq.

Nukkama meeqqerivianut ingerlaninni uummatiga tilleruluppoq. Nukaga taakaniissimassaaq. Eqitaassavara oqarfigalugulu pinnguaqatigerusulerlugu. Narsaamaneq sinerlugu sikkilerpunga. Timmissat tusarsaasartut nipeqanngillat. Tusaasinnaasatuara tassa oqimaatsumik anersaartornera.

Meeqqeriviup pinnguartarfiani issakatsiaarfik anorimit aalataartinneqarpoq. Nivaataaqqat siparnillu sumi tamaaniipput.

”Inoqarpa?” Suaarpunga atisalersortarfiliarlungalu.

Nukkama atisai iniminniipput. Kavaajaa aappaluartoq tigoriarlugu pakkuppara uluannullu tutsillugu. Meeqqerivik tamaat ujaasivigaara. Naggataagut allaffianukarpunga. Nerrivimmiippoq oqarasuaat, anaanannullu sianeriaqqikkaluarpunga. Taava 112 toorpara. Susoqarnersoq paaserusuppara. Naak inuit allat? Oqarasuaat nipeqanngilaq. Allaffiup issiavianut ingipilorpunga niaqoralu assannut pisillugu.

Tarraq qissigaara. Issiavinniit pissiisaannaq igalaanukarpunga. Suli pinnguartarfik inoqanngilaq.

”Inoqarpa?” Suaariarlunga arpaannaq anivunga.

Taava siulliullugu Rune takulerpara, aamma Freja. Ungaseqaat, narsaamanermiipput aalateralutillu. Tungaannut arpalerpunga. Niukka oqimaaqaat. Aalarpiarsinnaanngilanga. Allaanngilaq sioqqani iioraasuniilluni. Uummatiga tilleruluppoq. Angajoqqaakka nukagalu aamma takkupput. Runep Frejallu eqqaannut nikuipput nakkullungalu.

”Hey!” Aalateriffigaakka qamuunalu maqaasiumnerujussuaq misigalugu.

Inuit arlallit takkupput. Ilisarisimasakka. Atuaqatikka tamarmik, Mette klubbermiullu allat. Ataatsimoorlutik qeqqissimapput nak-kullungalu.

Arpakkama arpakkama tummisara sajulermat unippunga. Nuna tummisara qanngorujussuariarluni qupivoq, qupparujussuit saqqummerarput, kiisa uanga inuillu akunnerat itersarsuanngorpoq naqqa ersinngitsoq. Nalunngilara taama pissitsigisinnaananga, taamaakkaluartoq arpariarlunga putoq qarsuteriaraluassallugu pissip-punga. Taarinnarmut nakkariartulerama aqajannuummeqaanga.

Siallertoq iterpunga. Kiagummik masattuinnaavunga. Siniffinniippunga. Ungasissumit anaanama suaartarpalunnera tusaasin-naavara.

”Melissa, inortueqinaatit makinniarit!”

Pissiinnaq makippunga. Koorpukka ateriarlugit tummeqqatigut nakkakattaasaannaq ammukarpunga. Anaanaga eqitaarujussuar-para. Aamma nukaga. Suli uummatiga eqqumiitsumik kassuppoq. ■

Prisilla

Qatanngutikka inupiloqatigiinnut ilaasortaapput

ALLATTOQ: CLAUDIA PUJOL ROSENLUND
ASSIT: JULIE DALSGAARD KNUDSEN AAMMA DORTHE NIELSEN

” Imminut oqaluttuarileruma allaanaviangilaq ullorsiutitut allalluni.” Taama oqarpoq Prisilla Pérez Guatemala Citymi najugalik . Aana oqaluttuaa:

Prisilla Pérezimik ateqarpunga. 18-inik ukioqarpunga Guatemala Citymi piitsut najugaqarfianni Zone 21-mi – zone aappaluttumik taaneqartartumi najugaqarpunga. Maani pinerlunniartarneq annertoqaaq, inupiloqatigiillu imminnut unammillertigiillutik. Inupiloqatigiit ateqarput Mara Salvatrucha aamma Pandilleros. Ikiaroorartut, sakkut kinalu illoqarfiup immikkoortuani sorlermi naalagaassanersoq akersuussutigisarpaat. Manna ulorianartoqaaq, inuusuttut ilinniagaqarnissamut sunngiffimminnilu allanik sammisaqarnissamut periarfissaqarpallaangillat. Amerlasuut aqqusiniinnarmi inuulertarput. Aqqusiniinnarmi inuuneq sakkortoqaaq, paasoqartaqaaq, imigassat ikiaroorartullu atugaaqalutik. Inuusuttut amerlasuut angerlarsimaffimminni oqqattuaannartunik angajoqqaarput.

Atuarfik “qimarravigisarpara”

Qujanartumik ataatama Daavip oqarfigiuannarnikuuaanga atuasunga susaqarnangalu aqqusinermiittassanngitsunga. Ilinniagaqarnerlu inuunermi pingaarnersaasoq. Siunnersuutai malit-tarpakka. Ilaqutariit aningaasaateqarpallaanngilagut, taamaattumik qatanngutikkalu ilaqutariulluta suliffiutitsinni mikisumi Papichurrosimi ikiuuttuaannarpugut. Piffissani ataatama atuarninnut akissaaleqiffiani nammineq atuarninnut akileeqataasarpunga. Ilaatigut suliitigaluni atuarneq sakkortusaraluartoq, angajoqqaama ilaqut-tamalu ajunnginnerusumik atugaqarnissaat pillugu ikiuukkusut-

tarpunga. Atuakkat qimaaffigisarpakka atuarfillu angerlarsimaffima aappaattut isigalugu.

Qatanngutikka parnaarussivimmiipput

Avataanit isigaluta ilaqutariinnit allanit allaassuteqanngilagut. Takuneqarsinnaanngilaq. Kisianni ilaqutariittut allatut inngilagut. Qatanngutikka inupiloqatigiinnut ilaasortaapput. Tamanna inu-ninnut allannguunikooqaaq.

Pisut tamakku aallartipput anima Elderip inupiluqqat ilagisaler-magit. Nukappiarapalaat eqqaamiugut ilagisalerpai. Eqqumiitsunik sianerfigitittalerpugut. Angerlarsimarpiassaarpoq. Inupiloqatigiit aningaasarpassuarnik kaaviiaartitsisarput. Nalunngilara tillinni-artartut aamma sakkunik ikiaroorntartunillu tuniniaasartut. Qaam-matialuit ingerlammata Elder inupiloqatigiinnut naalaganngorsi-mavoq. Uagut naluarpurput. Politiilli nalunngilaat, 19-inik ukioqarluni parnaarussaavoq.

Ataatama Elder inupiloqatigiinni naalaganngorsimasoq paasiga-miuk napparsimalerpoq. Ilaqutariinnut sakkortoqaaq. Suliffiute-qarfeeqqatta ingerlanera ajortikkaluttuinnarpoq. Niuerfigiuma-neeruppugut, akiligassallu amerliartuinnarlutik. Peqatigisaanillu nalunngisagut aggeqattaartalerput Elder susarsimanersoq oqalut-

Atuarfik Prisillap eqqartugaa ateqarpoq "Ninõs y Jovenes." Isumaqrpoq "Meeqqat inuusuttullu". Assimi saamerliuvoq Sofie atuarfiup pisortaa. Inuk Prisillamut pingaarutillik.

Guatemalap illoqarfiini angisuuni telefonboksit takussaaqaat. Prisilla angallattakkamik oqarasuaateqaraluarluni imaarukkaangat boksimiit sianertarpoq.

tuariartorlugu, eqqumiitsorpassuarnik angerlarsimaffitsinnut pulaartoqartarlerpoq.

Kinguningaatsiaa paasilerparput aqqualara Pablo Samuel aamma inupiloqatigiinnut ilaalersimasoq. Oqaluukkaluarpara taamaali-oqqunagu, tusaarusunngilaangali. Pablo Samuel maanna 16-inik ukioqarpoq, motorcykelimik tillissimanini illuinnarsuummillu iliuuserisimasani pillugit parnaarussivimmiippoq.

Guatemalami parnaarussiviit

Asaat parnaarussivimmut pulaarniaraanni akunnerpassuit utaqqeq-qartariaqarpoq. Pulaarfissatut piffissaritinneqartut pitsaanngilat, pulaarniaraanni unnuami tunuleriiaanut ilanngukkiartorluni utaqqiartortariaqarpoq. Parnaarussat inaannut isernissamut akuerisaannginnermi tunuleriiaat sisamat aqqusaaqqaagassaapput, arfineq-pingasoriarlunilu talikkut naqitsivigiteqqaarluni aatsaat isertoqarsinnaalluni. Unnuami utaqqineq sivisusaqaaq, ulluinnar-nilu pisassanut akunnattoortitsisarluni.

Nivissat atequteqarlutik aggettussaapput, atisaajartitaasar-lutillu. Nuannerneq ajorpoq parnaarussivimmi sulisut saavanni atisaqannginneq, susinnaanersummi naluagut. Qujanartumik Pablo Samuel kisimiillunga pulaarnikuunngilara, taamaallaat ilaquuttakka

tamaasa ilagalugit. Tusartarnikuuara nivissat amerlasuut parnaa-russivimmuut pulaarnermik kingorna pinerliivigineqartarsimasut.

Ilaquttat pingaarnersaapput

Siornatigut ilaqutariiuvugut ataatsimoortut nukittuullu. Maannali avissaarnikuuvugut. Nalunngilara qatanngutima ilaquttatik maqaasigaat, oqarnikuuppulli uagutsinnut ajortuliorsimasut tamaasa akiniarumaarlugit. Naluara qanoq isumaqarlutik taama oqarnersut.

Pilluarterpunga ilaquttakka nuannaartut isigigaangakkit, neriut-tigisamalu annersaraat ataatsimoorluta najugaqatigeeqqilernissar-puut. Ataataga oqartarpoq qatanngutima angerlaqqinnissaat kissaa-tigalugu. Kisianni takorluugaannaagunarpoq.

Tusagassiortunngornissara takorluugaraara

Inuusuttuaraanerma annersaa qatanngutima inupiloqatigiinnut ilaa-nerannik imaqarpoq. Sulili takorluugaqartarpunga. Takorloortuaan-narsimavara tusagassiortunngornissara. Meeqqanik inersimasunillu oqaloqateqallaqqissuugama allannikkut avammut oqariartuuteqar-tassaanga. Meeqqat qungujulasut nuannarisqaakka – qungujunni-vimmik qungujuttarmarta. Meeqqat tutsuiginartuuppuput.

Taamaammat aamma eqqumiinnikooqaaq isertuussisariaqartar-simaneq, nipangersimaneq pisullu pillugit allanik oqaloqateqarsin-naannginneq. AtuaRakettimiinnerli inuuninni pisut annerpaat ilagaat. Taamaalillunga nunarsuup ilaani allami inuusuttut allat uanga oqaluttuassartannik oqaluttuussinnaavakka tamannalu tul-luusimaarutigalugulu nuannaarutigeqaara.

Kristumiuuvunga, ilaquttannilu kisiartaallunga evangelistinut ilanngunnikuuvunga. Uppernerma nukittortippaanga toqqissitil-lungalu. Ajortoqartillugu ajunngitsunik takunnissinnaasarnissaq ilikkarpara.

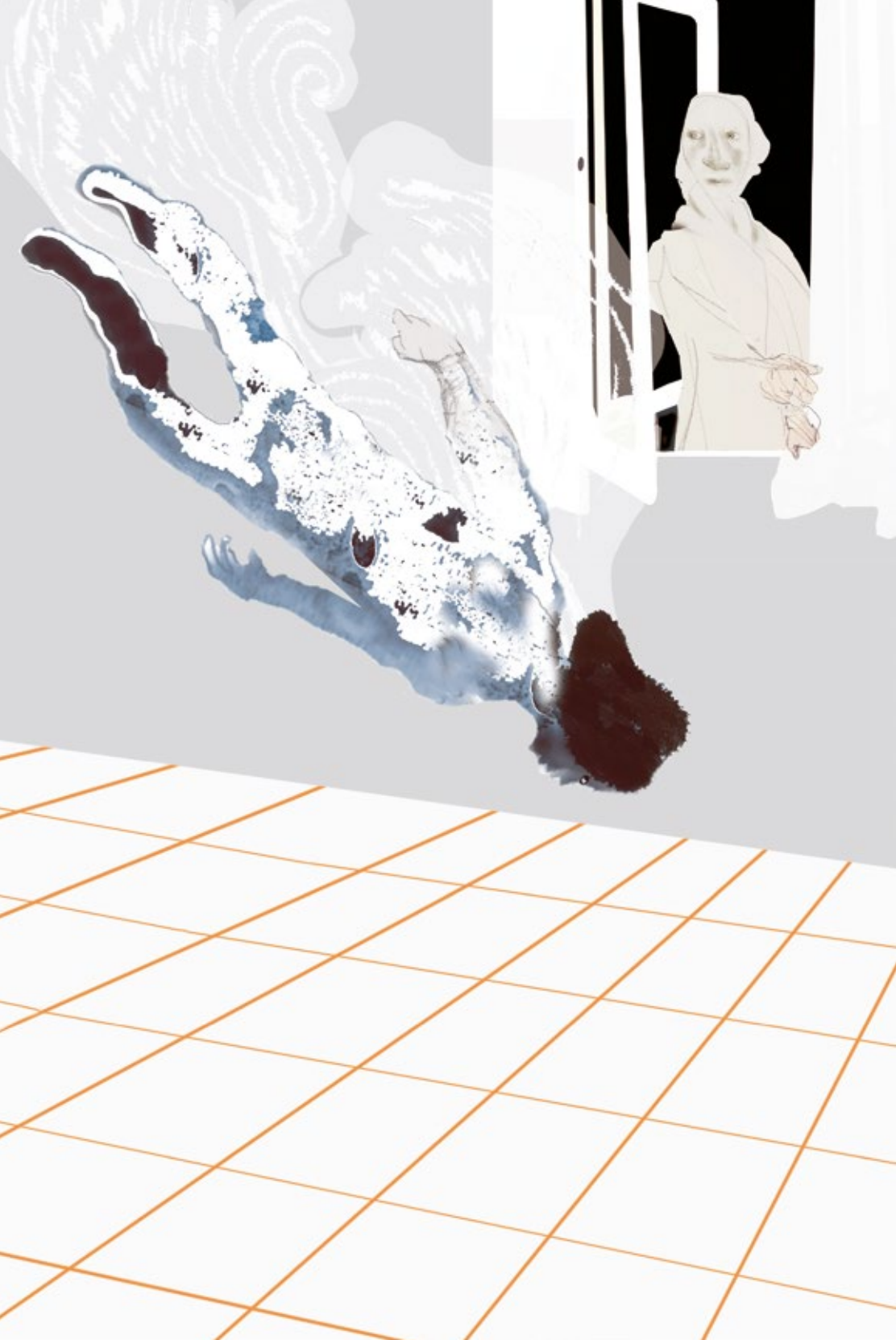
Aamma naammagittarneq ilikkarpara. Maannakkorpiaq neriuti-gaara ilinniaqqinnissara, taamaallunga tusagassiortunngorniassagama. Peeraqanngilanga, tamanna eqqumiigineqartarpoq. Uangali annilaanga-gaara angummik aporfeqarnissara. Nukappissat soqutigisarinngilakka – ingammik maani Guatemalami anguterpassuit arnanik ataqqinnit-tuunngimmata suullu tamaasa naalagaaffiginiartarlugit.

heleverdeniskole.dk/prissila

Igalaaq

ALLATTOQ: CECILIE EKEN · ASSILIARTAI: TEA BENDIX

Aatsaat ulloq taanna igalaamiit nakkarama paasilerpara angajoqqaakka sunersut. Nakkariartupiloorninni eqqarsariarpunga: “Marrarnut tukkuma annerujussuassaqaanga”, nunamulli tunngilluaasarpunga. Igalasserfimmi issiaqqileriasarpunga, anaanaga agqipiloorpoq suaarlunilu: ”Sianigiit!”

Igalaamiit illikartippaanga, uangalu anertikkarlunga oqarpunga: ”Sunaana? Nakkaraluarpunga! Nakk...”

”Naagga,” naqqippaanga. ”Nakkanngilatit. Nakkaqqajartutinuna. Alaa, tupaqaanga. Qujanarmi ajornerusumik pisoqanngitsoq.”

Tamatumali kingorna pasitsassimaalerpunga.

Illup eqqaaniittut orpiit ungataanni susoqarnersoq takuniarlugu igalaamiit ujakkarterpallaarlunga nalunngilara. Sequnngeraangama sulii malugisinnaasarpura silaannaap suernera aqajannguummerneralu. Susoqarsimasoruna? Sooruna nakkariartulereersunga unitsitaariasaartunga?

Aqaguani ineeqqanni igalaq ammaqperiaraluarpara, igalaarli parnaarsaaserneqarsimavoq. Qaliata iigaani uingasumi igalaava-raqartoq nalunnginnakku qummukarpunga.

Atuakkani arlaleriarluna qaliat pillugit oqaluttuat atuartarnikuuakka, qaliatoqqat pujoralattut pialoqartorujussuit, uagulli qaliarput taamaanngilluaasarpoo. Ipeqanngivipooq pujoralaqaraniluunniimmi. Teqqut arlaanniipput karsit uanga atisakunnik, mikigallarama pialuutinnik assigisaanillu imallit. Karsit igalaap tungaanut tummeraliarlugit atorpakka. Mannertornerminnit nipputingajassimagaluarput, nukissakkali tamaasa atorlugit qaleriiaarpakka, timigalu anillatsissinnaanngorlugu.

Isikkivik uissanngunaannangajappoo. Orpiit illutta silataaniittut portugaluaqisut qulaallugit takusaqarsinnaavunga: Qattornup

ataa' tungaani illoqarfeeraq nalunngisara ippoq, taassumali unga-taani narsaateqarpoq, aqqusineqarluni, orpippassuaqarluni unga-siarnerusumiillutillu illut aamma illut allat, illoqarfik, illoqarferu-jussuarlu tusarsimanngisaaannagara.

Taamaalisorlu ataatama tummeqqat naqqanniit suaarpallappaanga. Igalaq matupallappara karsiniillu aqqapallallunga.

"Tappikani sulerigavit?" Paasiniaavoq.

"Sunngilanga ..."

Matumut assiukkama isertinngitsoorpara.

"Pialuutitit isiginnaarakkit?"

Apeqquut taama sianiippalutsigisoq akerusunngilara, isikkalu qummooriarlugit saneqqullugu. Ullualuit qaangiuttut qalianu-kaqqikkama igalaaverussimavoq. Peerutiinnavissimavoq – taamaallaalliuna inikuani iigaq – iikkap sinneratut iinnartog - qaqortumik qalipaatik. Soorluluunniit igalaqaarnikuunngitsoq.

Maanna paasivara arlaannik isertugaateqartut. Tamannalu aamma anaanama tarniluuteqarpasinneratigut malugisinnaavara.

"Asasaaraq, tunissutissarsigakkit," ullualuit qaangiummata pisiniarsimalluni iserami qarluuppoq. "Atuarfimmi naammassiguit piimaarpat."

Taamaakkusunngikkaluarlunga suunersoq issannugilerakku suliasakka kingulliit qarasaasiami ilinniummiittut suliaripallappakka.

Pinnguaarniarfiup tunissutissanut poortuutaata iluaniippoq bamsi kajortunik angisuunik isilik igalaasartuumillu teqqalik.

"Anaana, qujanaq."

28-nik bamsiuteqareerpunga, ininni sumi tamaaniipput sinifinni, ilisivinni issiavinnilu. Bamsit qituttut nuannareqaakka. Imannak: nuannarinikooqaakka. Maannali una bamseq eqiagiivippara. Anaanagali ajuallatsinniarnagu nuannaartuusaarniarsaraanga. Eqqumiik, susungaana? Pisuusaarneq ileqqorinngisaannarpara. Suna peqqutiginerlugu ajuusaartorujussuanngorpunga.

Ajuusaarneralu peqqutaalluni nerisassiornermini ikiuteqqum-manga akuersivunga. Tassalu kuloruujunik agguittillunga isumassar-sivunga. Tikinnut saamerlermut saveeraq qulangiukkakku nangaa-leraluarpunga. Taava illumut anersaarluariarlunga periarpara. Annernangaarmat nillinngitsoorneq saperpunga. Ikinnit itisuumit

aak aappaluttoq kuuppoq. Taava pisoqaqqippoq: Allaanngilaq eqqu-miitsumik piffissaq utertoq. Tassanngaannaq kitseriviup saaniiler-punga savik kivissimallugu, inuaga ajoquteqanngilaq ikeqanngillu-innarlunilu, anaanamalu assaga attoraa malugaara.

"Saviup taamaattup atornissaa nalunalaartarami," sallaatsumik oqarpoq. "Illit qalipaajaaginnarit uanga agguissaanga."

"Kisiannimi, ..." unittoorpunga. "Anaana, ilumuuppunga, aat-saannguaq-una suit?"

"Susunga? Sooq?" Uisoritsiarpoq. "Savik qaaginnaruk."

Nammineq tupaatigisannik akiuuppunga.

"Tassa! Kuloruujunik agguineq nalunngilara."

Oqaaseqarani assaga sakkortuumik eqimmagu iperarpara. Aker-liunera soqutiginaq kuloruujut aggupallappai.

"Asasaaraq, kissartumik kakaoitorusuppit?"

"Anaana, kileraluarpunga. Qanoq-una iliorlutit 'tammartikkit'?"

"Kakaoituutigalutit titartakkanik isiginnaarniarit."

Qataajaqivallaalarluni oqaluppoq.

"Qujaannarpunga!"

Kaajallappunga arpaannarlu ineeqannukarpunga matulu mator-lullugu. Qanoq sivistigisumik taamaattoqarpa? Nalunngelatigin-nissutsima nalunngilaa sivistisooq. Ukiorpasuit. Kamangaarama akisera tilluarpara.

Ataataga anaanagalu qummukartut kasuttorlutillu ingerlaqqul-lugit suaarpakka. Aatsaat pilersaarusiornera naammassigakku am-mukarpunga kamaakkunnaarlugillu.

Tamatuma kingorna sivistisumik siornatigutut pissuserillunga, piumarlunga nuannaarlungalu akuuvunga. Assut pisuusaallaqqis-sivunga, qasukkariartornerallu malugisinnaavara. Inimi eqqaaran-guanni qarasaasiaq ilinniut sammigaangakku isumannaallisaatit isissutillu avaqquallugit misissuileraangama pasitsanneq ajorput. Paasinngisaannarpat nakkutigineqanngikkaangama suut aasar-nerikka tusarnaartarnerikkalu. Aamma ullut ilaanni anaanama peqannginnerani iggavimmi ujaasigama sikaaviup ilorpiaani vodka ilanngarneqarpiannngitsoq nassaaraara.

Isumaqalermata suut tamarmik nalinginnaasumik ingerlasut iliuuseqarpunga. Unnuit ilaanni sinilluaqqujartoreeraangna, sinile-

reersimanissara ilimagilersimassammassuk inimut nipaarsaarlunga ammuokarpunga, taskeq immernikuusara illuanillu vodka nassarlugit. Ataata anaagalua nalaasaarfimmu ingillutik isiginnaarut nutaarsiassanik sorsuttunik sakkutuunillu sarsuatitsisoq kisiat nakkuppaat. Aatsaat saarpiaannut qeqqikkama takulerpaannga.

”Massakkut ilisimatinneqarusuppunga, ataasiinnarmilli iliuuseqarsinnaagunarpunga,” oqarpunga.

”Ila uumaannguaq-aa, sunaana pigit?” Anaanaga aperaaq.

Simia peerpara najorsillungalua.

“Sulerivit?”

Najorsipallappunga. Mamaattoorlunga quersorpunga, nungoriaraluarpara. Paasisoortillutik iliuuseqarnissaat utaqqiinnariga aalariarsinnaanatik nakkuppaannga. Sinaakkoortuinnangorlunga imerpunga, kiisa uissanngulerpunga.

Ataata siulliulluni tunniutiinnarpoq. Nalaasaarfimmiit pissiinaq nikuippoq eqqumiitsumillu aalariarluni. Sekundialuit kingorna nikorfalerpunga vodka ilanngarneqanngitsoq tigumiarlugu simeerniarsarlugu, taannalu pinaarianningsungaluunniit ataatama tiguaa.

”Imeruna. Vodka anartarfimmu kuinikuuara,” oqarpunga.

Ataata nukillajallappaseqaaq anaamalua kiinni assamminik asserpaa.

”Nassuiaanniarpisinga? Sooruna taamaaliortartusi? Piffissaq kingumut utertillugu?”

Anaanaga qummut qiviarpoq tunniutiinnarpassumillu ileqimisaartorluni.

”Paariniaannarpatsigit...”

Maanna kamannera aqussinnaajunnaarpara:

”Meeraaraajunnaareerpunga, taamatut pissuseqarunnaarnaritsi.”

”Asasaaraq, paatsoorputit...” anaanaga oqarpoq, ataatalua nangippaa:

”Nunarsuarput ulorianartunik ulikkaarpoq. Illersorniaannarpatsigit. Ikiorniaannarpatsigit.”

”Ikiorneqarnissara pisariaqartinnigilara! Nammineersinnaalereer-nikuuvunga.”

”Ikiorniaannarpatsigit. Asavatsigit. Erlinnartuutigaatsigit.”

Nalunngilara anaanaga sallunngitsoq. Ilumoortorli oqaatiginngim-
magu nuanninngilaq. Uppertitaanianngilanga.

Taskeq tigugakku marluullutik matup saanut assiupput.

“Sumukassasorivit?”

“Akuerineqarnavianngilatit ...”

Eqqarsariaqqaanngivillunga illuanut saappunga, allaffimmiit
qarasaasiaq ilinniut tiguara igalaarsuarlu milorlugu aserorlugu.
Aneerasaartarfimmut anillanninni igalasserfimmi igalaat sequm-
makui tummaaraakka.

”Naamik! Taamaaliussanngilatit!” Anaanaga nilliavoq.

Taava taamatut assani eqqumiitsumik aalariartippaa.

Piffissarlu uterpoq, qarasaasiaq silaannakkooriarluni inimut
pivoq igalaarlu ilivitsunngoqqippoq.

Uangali suli silataaniippunga, tunuppakka ingerlallungalu.
Naatsiivikkooriarlunga, aqqusinikkooriarlunga, illoqarfeeqakkoori-
arlunga ingerlaqqippunga. Kingumut qiviassananga ullaanngoqqin-
nissaata tungaanut pisuppunga. ■

AtuaRaket 2015

Siullermik naqinnera

©Atuakkiortut, assiliartalersuisut, assiliisut,
IBIS aamma Inerisaavik
ISBN: 978-87-585-1177-6

Immikkut qutsavigaagut atuakkiortut assiliartalersuisullu
akeqanngitsumik suliaminnik tunniussisimasut.

AtuaRaket 2015-ip imarisai IBISimit atuakkiortunillu
akisussaaffigineqarput taamaattumillu tunisisut
aningaasaliisullu isummersornerannik takutitsisuunatik.

LæseRaketten 2015 Danidamit taporsorneqarluni
saqqummersinneqarpoq.

Aaqqissuisut

Dorthe Nielsen, Helle Gudmandsen,
Natalie Kaas Pontoppidan

Assit

Dorthe Nielsen, Claudia Pujol Rosenlund, Julie Dalsgaard
Knudsen, Escuela Caracol, CEIPA, Lotte Ærsøe,
William Vest-Lillesøe, Sisse Christensen, Kira Boe,
Annelie Abildgaard, Per Bergholdt Jensen, Ole Loumann,
Amanda Kirkebække, Claire Rowland, Oxfam Germany,
Russel Watkins
(<https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/legalcode>)
Saqqaaata assitaa: Dorthe Nielsen, IBIS

Ilusaata aaqqissuunera

OKTAN, Peter Waldorph

Kalaallisunngortitsisoq

Kathrine Knudsen, Inerisaavik
Kalaallisuuani kukkunersiorpoq
Sófiârak Tobiassen, Inerisaavik

Naqinneqarfia

Special Trykkeriet Viborg A/S

Nassiussuisoq

Inerisaavik Postboks 1610
3900 Nuuk
Oqarasuaat: 385770
www.inerisaavik.gl

**Atuakkami atuakkiortut assi-
liartalersuisullu pillugit paasi-
saqarnerusinnaavutit uani**

**[heleverdeniskole.dk/forfat-
tere2015](http://heleverdeniskole.dk/forfat-
tere2015)**

**[heleverdeniskole.dk/teg-
nere2015](http://heleverdeniskole.dk/teg-
nere2015)**

IBIS

Ilinniartitaaneq ineriartortitsisarpoq

Esvin

AtuaRaket ukioq manna Guatemalaliarpoq Amerika Qiterlermiittumut. Tassunnaqatigisigut, nunamut qangarsuarujussuaq mayat pyramideliorfigisimasaannut. Nunap qatsissortaani nillataartumiit, caribiap sineriaanut, nunap pukkitsortaanut kiattullu orpippassuinut jaguarilimmut.

Johanna

Meeqqat Guatemalamiut naapissavatit ulluinnarnilu malinnaavigalugit. Makku atuarsinnaavatit Esvin ullut tamaasa niuffaffimmi sulisartog. Johanna qaqqani qatsissumi illoqarfeeqqami najugalik nakorsannngornissaminillu takorluugalik. Edward naggueqatigiinnit garifunaneersoq. Kiattup orpippassuini atuarfimmi atuartartog sunngiffimminilu DJ-iusartog. Taavalu Teresa ullormi Guatemalap namminiilerneranik nalliuttorsiorfiusartumi atuarfini tamaat peqatigalugu ingerlaaqatigiinnut ilaasoq.

Edward

Aamma atuakkamiipput qallunaat atuakkiortut oqaluttualiaat nuannersumik, takorluuillaqqissumik eqqarsarnartumillu allatat.

Teresa

Ukioq 2015 nallertinnagu meeqqat tamarmik atuar-tuussapput - taama nunarsuarmi siuttut neriorsuuteqar-nikuupput. Nunarsuarmi meeqqat 57 millionit sulii atuar-tuunngillat, taamaattumik sulii anguniagaq tikingilarput. Nunarsuarmi siuttut 2030-mut nutaanik anguniagassaliorput. Pingaartuuvorlu pitsaasumik atuarfeqarnissamik piginnaatitaaffeqarnerup puigorneqannginnissaa.

AtuaRakettimi paasisassarsioruit meeqqat tamarmik atuarnissamik piginnaatitaaffeqarnerannik malunnartitsiniaaqataassaait.

AtuaRaket 2015 atuarluariuk!